

Chân trời sáng tạo

NGUYỄN THỊ MAY (Tổng Chủ biên)
HOÀNG MINH PHÚC (Chủ biên)
NGUYỄN VĂN BÌNH – ĐÀO THỊ HÀ – TRẦN ĐOÀN THANH NGỌC

2

MĨ THUẬT

8

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

DANH SÁCH HỘI ĐỒNG QUỐC GIA THẨM ĐỊNH SÁCH GIÁO KHOA

Môn: Nghệ thuật (Mĩ thuật) – Lớp 8

(Theo Quyết định số 2025/QĐ-BGDĐT ngày 21 tháng 7 năm 2022
của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)

TT	HỌ VÀ TÊN	ĐƠN VỊ CÔNG TÁC	CHỨC VỤ
1	PGS.TS. LÊ VĂN TẠO	Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hoá	Chủ tịch
2	CN. TRIỆU KHÁNH LỄ	Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương	Phó Chủ tịch
3	ThS. NGUYỄN THỊ THÀNH	Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương	Uỷ viên, Thư ký
4	TS. PHẠM PHƯƠNG LINH	Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương	Uỷ viên
5	CN. NGUYỄN THỊ HIẾN	Trường THCS Lê Lợi, Hoàn Kiếm, Hà Nội	Uỷ viên
6	CN. TRẦN KHÁNH CHI	Trường THCS Thị trấn Bát Xát, Lào Cai	Uỷ viên
7	CN. NGUYỄN MINH VĂN	Trường THCS Ba Tơ, Quảng Ngãi	Uỷ viên

NGUYỄN THỊ MAY (Tổng Chủ biên) – HOÀNG MINH PHÚC (Chủ biên)
NGUYỄN VĂN BÌNH – ĐÀO THỊ HÀ – TRẦN ĐOÀN THANH NGỌC

MĨ THUẬT

Chân trời sáng tạo

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Hướng dẫn sử dụng sách

Sách giáo khoa **Mĩ thuật 8** được trình bày theo hệ thống gồm 16 bài/ 8 chủ đề. Mỗi bài có các nội dung:

Quan sát và nhận thức: là hoạt động quan sát thực tế, tranh, ảnh, sản phẩm mĩ thuật thông qua các hoạt động trải nghiệm nhằm khám phá nhận thức thẩm mĩ.

Luyện tập và sáng tạo: là hoạt động vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học để thực hành các bài tập mĩ thuật trong chương trình, giúp học sinh có thể sáng tạo ra các sản phẩm ở mỗi chủ đề, bài học.

Phân tích và đánh giá: là hoạt động cung cấp nội dung mục tiêu của bài học thông qua việc trưng bày sản phẩm để cùng nhau thảo luận, phân tích và đánh giá.

Vận dụng: là hoạt động sử dụng kiến thức, kĩ năng của bài học để kết nối và giải quyết những vấn đề trong cuộc sống có liên quan đến mĩ thuật.

*Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng
các em học sinh lớp sau*

Lời nói đầu

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa **Mĩ thuật 8** (bản 2) bộ sách **Chân trời sáng tạo** được biên soạn theo hướng mở và thể hiện đầy đủ các yêu cầu cần đạt trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018 môn Mĩ thuật cấp Trung học cơ sở.

Sách được biên soạn gồm 8 chủ đề, mỗi chủ đề có 2 bài học được thiết kế theo định hướng chủ đề văn hoá, xã hội, nghệ thuật Hiện đại thế giới và Việt Nam, mĩ thuật tạo hình và ngành nghề,... Hệ thống các hoạt động chú trọng phát triển các kĩ năng **Quan sát và nhận thức, Luyện tập và sáng tạo, Phân tích và đánh giá, Vận dụng**. Nội dung kiến thức được trình bày từ mức độ đơn giản đến nâng cao, dễ hiểu, phù hợp với đặc điểm tâm lí, nhận thức của học sinh lớp 8 nhằm khuyến khích các em học tập sáng tạo theo sở thích và năng lực. Tích hợp, lồng ghép nội dung lý thuyết trong thực hành, thảo luận; kết hợp liên hệ kiến thức, kĩ năng của môn Mĩ thuật với kiến thức, kĩ năng của các môn học, hoạt động giáo dục khác một cách phù hợp, thiết thực.

Với sự đổi mới về nội dung và hình thức trong biên soạn, hi vọng cuốn sách **Mĩ thuật 8** sẽ đem lại những trải nghiệm thú vị trong quá trình học tập góp phần phát triển năng lực mĩ thuật, thị hiếu thẩm mĩ và những phẩm chất cho học sinh theo đúng mục tiêu môn học đã đề ra.

Chúc các em học tập hiệu quả và đạt được nhiều kết quả tốt!

Nhóm biên soạn

Mục lục

Hướng dẫn sử dụng sách.....	2
Lời nói đầu	3
CHỦ ĐỀ 1 SÁNG TẠO TỪ THIÊN NHIÊN	
Bài 1: Vẽ và cách điệu hoa lá	6
Bài 2: Trang trí khăn	10
CHỦ ĐỀ 2 HÌNH TƯỢNG CON NGƯỜI TRONG SÁNG TẠO MÌ THUẬT	
Bài 3: Vẽ dáng người	14
Bài 4: Dáng người trong tranh	18
CHỦ ĐỀ 3 TRANH TRUYỆN	
Bài 5: Thiết kế bìa tranh truyện	22
Bài 6: Tạo hình nhân vật minh họa truyện cổ tích	26
CHỦ ĐỀ 4 NGHỆ THUẬT HIỆN ĐẠI PHƯƠNG TÂY	
Bài 7: Trường phái Ấn tượng	30
Bài 8: Trường phái Biểu hiện và Lập thể	34
TRUNG BÀY CUỐI HỌC KÌ 1	38

CHỦ ĐỀ 5	DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ	
	Bài 9: Giá trị thẩm mỹ của di sản văn hóa	40
	Bài 10: Tạo dáng và trang trí hiện vật	44
CHỦ ĐỀ 6	THIẾT KẾ THỜI TRANG	
	Bài 11: Trang trí mẫu vải	48
	Bài 12: Thiết kế thời trang với hoa văn dân tộc	52
CHỦ ĐỀ 7	MĨ THUẬT HIỆN ĐẠI VIỆT NAM	
	Bài 13: Mĩ thuật tạo hình hiện đại Việt Nam	56
	Bài 14: Mĩ thuật ứng dụng hiện đại Việt Nam	60
CHỦ ĐỀ 8	HƯỚNG NGHIỆP	
	Bài 15: Mĩ thuật tạo hình – ngành đặc thù	64
	Bài 16: Đặc trưng của một số ngành nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình	68
TỔNG KẾT CUỐI NĂM		72
Giải thích thuật ngữ		74
Phiên âm tiếng nước ngoài		75

CHỦ ĐỀ 1 SÁNG TẠO TỪ THIÊN NHIÊN

Bài 1 VẼ VÀ CÁCH ĐIỆU HOA LÁ

YÊU CẦU CẨN ĐẶT

- Hiểu được vẻ đẹp của hoa lá ngoài thiên nhiên và hiểu được tính tượng trưng, biểu tượng của một số loài hoa.
- Biết chép và chuyển thể hoa lá thành họa tiết cách điệu mang tính trang trí.
- Biết sử dụng họa tiết hoa lá cách điệu để trang trí sản phẩm mĩ thuật.
- Có ý thức giữ gìn, bảo vệ môi trường xanh, sạch, đẹp.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát hình ảnh hoa lá dưới đây và thảo luận:

- + Đặc điểm về màu sắc và hình dáng
- + Tính tượng trưng và biểu tượng của một số loài hoa mà em biết.

②

⑤

Nguồn: Tuệ Hương

- Tìm hiểu cách thức ghi chép, cách điệu hoa lá dưới đây và cho biết:
 - + Hình dáng, màu sắc của hoa lá chuyển thể qua các bước như thế nào?
 - + Sự giống và khác nhau giữa hoa lá thật và hoa lá đã cách điệu

Mẫu hoa lá.

Vẽ hoa lá, chì.
Nguồn: Chu Thị Phương Thảo

Cách điệu hoa lá, màu gouache.

Mẫu hoa lá.

Vẽ hoa lá, chì.
Nguồn: Lê Thị Thuỳ Dương

Cách điệu hoa lá, màu gouache.

Cách điệu hoa lá là phương pháp chất lọc hình, nét, mảng, màu sắc,... hình ảnh hoa lá trong cuộc sống thành các hình tượng mang tính trang trí trong nghệ thuật.

Luyện tập và Sáng tạo

- Tham khảo các bước thực hiện sản phẩm vẽ và cách điệu hoa lá.

①

②

③

④

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Vẽ hoa lá và xây dựng ý tưởng.
2. Cách điệu hoa lá.
3. Vẽ mảng màu đậm, nhạt theo hình.
4. Vẽ màu nền và hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy vẽ một loại hoa lá em yêu thích và tiến hành cách điệu, sáng tạo sản phẩm.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

①

Vẽ hoa lá, màu nước.

Nguồn: Vũ Hồng Ngọc (Phú Thọ)

②

Hoa hướng dương, chì.

Nguồn: Nguyễn Minh Hằng (Nam Định)

③

Cách điệu hoa lá, chì và màu gouache

Nguồn: Ánh My (Bến Tre)

Phân tích và đánh giá

- Nêu cảm nhận của em về sản phẩm của mình, của bạn theo các gợi ý sau:
 - + Đặc điểm về hình dáng, màu sắc của sản phẩm hoa lá cách điệu
 - + Yếu tố trang trí của sản phẩm
 - + Tính tượng trưng, biểu tượng của sản phẩm cách điệu (nếu có)
- Phân tích, lựa chọn họa tiết hoa lá cách điệu để ứng dụng vào trang trí sản phẩm.

Áp dụng

Tìm hiểu tạo hình và tính tượng trưng, tính biểu tượng của hoa sen ở Việt Nam.

Hoa sen

Hoạ tiết hoa sen cổ

Hoa sen là loài hoa tượng trưng cho sự thanh cao và thuần khiết. Hình tượng hoa sen thường xuất hiện trong các tác phẩm thơ ca, hội họa, kiến trúc, điêu khắc,... và là lô gô (biểu tượng) của một số nhãn hàng, sản phẩm thương mại,... tại Việt Nam.

Bài 2

TRANG TRÍ KHĂN

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

- Nhận biết được hình dạng và cách thức trang trí trên một số loại khăn.
- Biết vận dụng nguyên tắc sắp xếp hoạ tiết có nhịp điệu và trọng tâm để thiết kế sản phẩm khăn.
- Hiểu được giá trị thẩm mĩ và công năng của mẫu thiết kế để ứng dụng trong cuộc sống.
- Biết yêu quý, giữ gìn và có ý thức làm đẹp đồ vật.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát hình ảnh các mẫu khăn và cho biết:

- + Hình dạng, màu sắc, hoạ tiết trang trí
- + Hình thức trang trí

Nguồn: Pixabay

①

Nguồn: Pixabay

②

Nguồn: Tuệ Hương

③

Nguồn: Pixabay

④

- Quan sát các mẫu trang trí khăn dưới đây và cho biết:
 - + Màu sắc và hình hoạ tiết trang trí
 - + Cách sắp xếp hoạ tiết trang trí trên mỗi loại hình dạng
 - + Nguyên lí trọng tâm và nhịp điệu của hoạ tiết trang trí

①

②

Mẫu khăn hình chữ nhật. Nguồn: Trần Thanh Trúc

③

Mẫu khăn hình tròn. Nguồn: Yến Chi

④

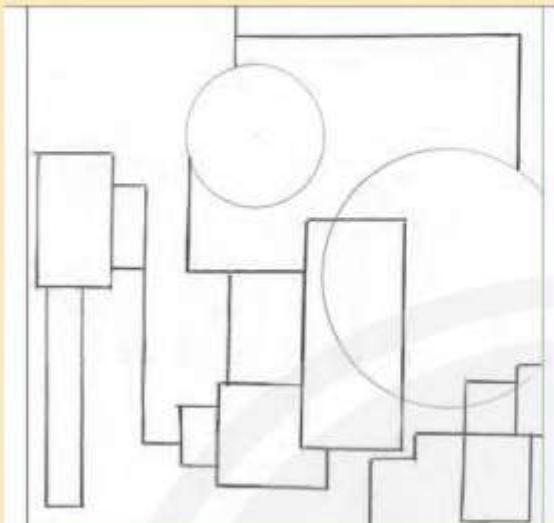
Mẫu khăn hình vuông. Nguồn: Nguyễn Minh Ngọc

Khi sắp xếp các hoạ tiết trang trí, cần chú ý tính liên kết, hướng chuyển động và nhịp điệu của các nhóm hoạ tiết, hoa văn trong sản phẩm. Sản phẩm cần có mảng chính, mảng phụ và hoạ tiết trọng tâm.

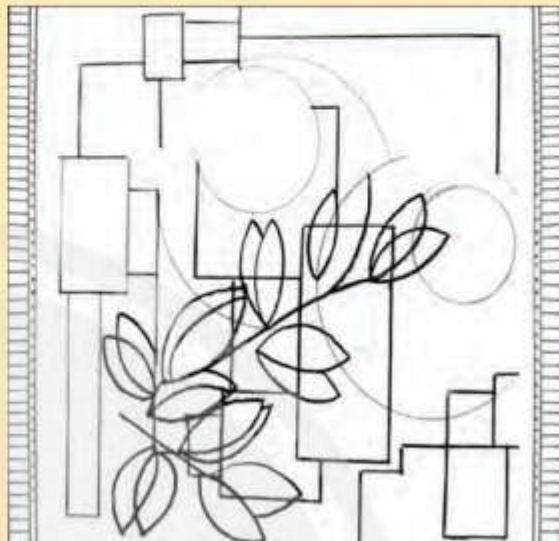

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước thực hiện thiết kế khăn hình vuông.

①

②

③

④

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Vẽ phác bộ cục các mảng họa tiết.
2. Vẽ hình họa tiết.
3. Vẽ màu các họa tiết phụ.
4. Vẽ màu họa tiết chính và diềm khăn, hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy sử dụng hình thức vẽ hoặc in hoa lá để tạo mẫu sản phẩm khăn tay em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Mẫu khăn hình tròn. ①
Nguồn: Đặng Hương (Hưng Yên)

Mẫu khăn hình chữ nhật. ②
Nguồn: Nguyễn Hà Yến Nhi
(Thành phố Hồ Chí Minh)

Mẫu khăn hình chữ nhật. ③
Nguồn: Hà Thu Hoà
(Thành phố Hồ Chí Minh)

Phân tích và đánh giá

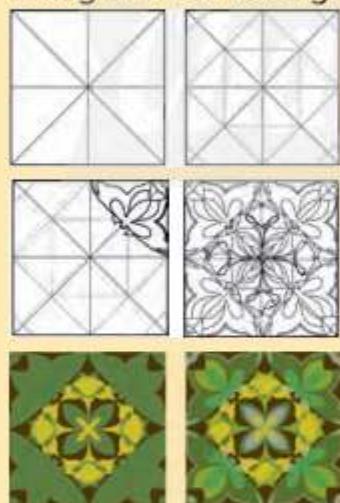
- Nêu cảm nhận của em về mẫu thiết kế khăn theo các gợi ý sau:
 - + Đặc điểm về màu sắc và hình thức trang trí.
 - + Yếu tố chính phụ, đậm nhạt và nhịp điệu của họa tiết trang trí
 - + Sự khác nhau trong cách sắp xếp họa tiết ở mỗi hình dạng khăn
- Phân tích, lựa chọn mẫu thiết kế để ứng dụng vào mẫu khăn thực tế.

Vận dụng

Tìm hiểu các nguyên tắc sắp xếp họa tiết trong trang trí hình vuông, hình tròn,... để ứng dụng vào trang trí khăn.

Tham khảo các bước sắp xếp bố cục họa tiết theo nguyên tắc đăng đối trong trang trí hình vuông.

Nghệ thuật trang trí góp phần tạo ra những giá trị thẩm mĩ mới, làm cho các đồ vật trở nên sang trọng, hấp dẫn hơn.

CHỦ ĐỀ 2

HÌNH TƯỢNG CON NGƯỜI TRONG SÁNG TẠO MĨ THUẬT

Bài 3

VẼ DÁNG NGƯỜI

YÊU CẦU CẨN ĐẶT

- Hiểu được cấu trúc, tỉ lệ và vai trò của dáng người trong sáng tạo mĩ thuật.
- Biết cách khai thác hình dáng và vẽ được dáng người theo mẫu (tư thế và tỉ lệ).
- Biết lựa chọn và ứng dụng dáng người vào thực hành sáng tạo mĩ thuật.
- Tôn trọng sự khác biệt về hình thể, biết phân tích vẻ đẹp hình dáng của mỗi người.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát các tác phẩm mĩ thuật sau và nêu cảm nhận về:

- + Hình dáng, đặc điểm nhân vật
- + Nét vẽ và cách vẽ nhân vật

①

②

Tô Ngọc Vân, Cầm đuốc đi học, màu nước

Tô Ngọc Vân, Nghỉ chân bên đồi, sơn mài

③

Nguyễn Tiến Chung, Ngày Chủ nhật, khắc gỗ màu

④

Mai Trung Thứ, Thiếu nữ Huế, sơn dầu

Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

- Quan sát các hình ảnh và thảo luận:

+ Hình dáng nhân vật giữa ảnh/ thực tế và hình vẽ

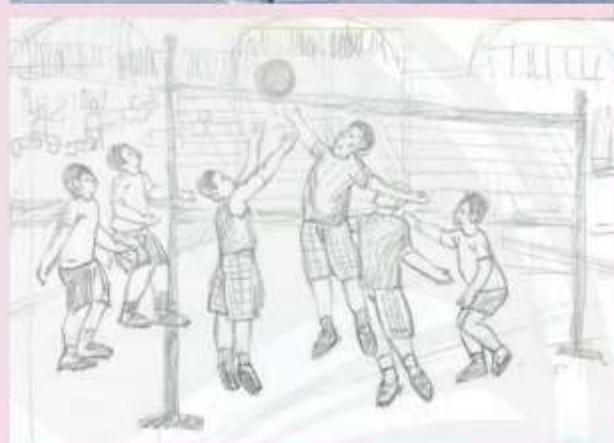
+ Tìm hiểu tỉ lệ giữa các nhân vật với nhau, so sánh giữa các bộ phận với nhau trong một nhân vật

②

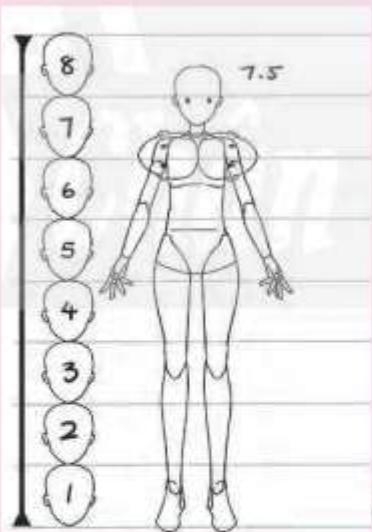
①

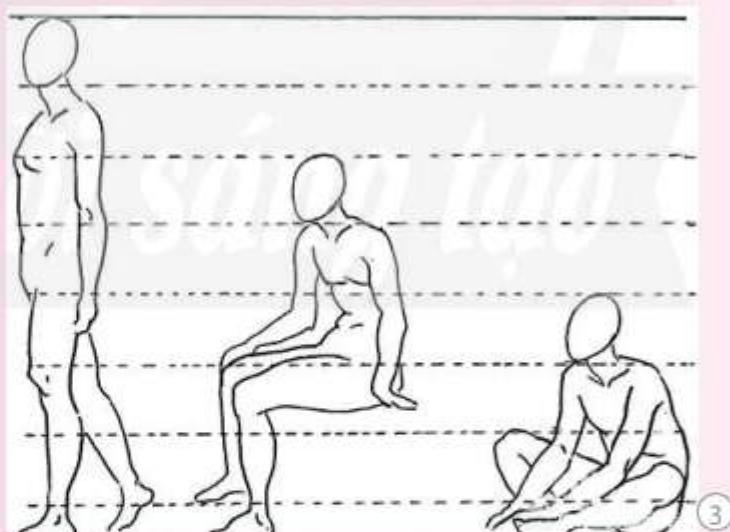
③

Kí họa, bút chì, Quang Huy (Nghệ An)

Kí họa, bút chì, Vũ Lan Hương (Bến Tre)

④

③

Để vẽ được dáng người, cần quan sát về hình dáng, tư thế, động tác và tỉ lệ nhân vật. Vẽ phác bộ khung xương bằng nét để tạo hình dáng và chiều hướng, sau đó vẽ phác chu vi hình thể và vẽ các chi tiết.

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước vẽ dáng người.

1

2

3

4

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Vẽ dáng tổng quát (tạo ra đường hướng xương).
 2. Phác mảng lớn của dáng.
 3. Vẽ hình chi tiết.
 4. Hoàn thiện.
- Hãy vẽ từ một đến ba dáng người theo chủ đề em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Kí họa, bút chì.

Nguồn: Phạm Thanh Bình (Quảng Bình)

Kí họa, bút chì.

Nguồn: Bùi Minh Hải (Sơn La) ②

Phân tích và đánh giá

- Trưng bày, giới thiệu sản phẩm của em và của bạn theo các gợi ý sau:
 - + Tư thế, tỉ lệ các dáng người
 - + Các bước tiến hành vẽ dáng người
- Đánh giá và lựa chọn dáng người phù hợp để đưa vào một sản phẩm mĩ thuật khác.

Vận dụng

Lựa chọn chủ đề, tìm vẽ dáng người và xây dựng bố cục tranh.

Kí họa, bút chì. Nguồn: Nguyễn Thanh Hà (Nam Định)

Khi vẽ người, chú ý lựa chọn hình dáng đơn giản, nắm bắt khái quát được tư thế, động tác; vẽ từ tổng thể đến chi tiết và đảm bảo tính hài hoà trong tỉ lệ cơ thể người.

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

- Hiểu được vẻ đẹp và sự phù hợp của dáng người trong tác phẩm mĩ thuật.
- Biết vận dụng yếu tố chính, phụ, trung gian và sự chuyển động của các yếu tố tạo hình để thể hiện được một sản phẩm mĩ thuật theo chủ đề.
- Trình bày được quan điểm cá nhân về sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật.
- Biết trân trọng vẻ đẹp của mỗi người, có ý thức lưu giữ sáng tạo hình ảnh người thân bằng sản phẩm mĩ thuật.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát các bức ảnh và chỉ ra:
- + Hình dáng, hoạt động của nhân vật
 - + Vị trí, tỉ lệ các nhân vật trong ảnh
 - + Ánh sáng, màu sắc, đậm nhạt trong ảnh

Mây giống mây quê nhà. Ảnh: Thuý Hà

①

Gia đình em. Nguồn: Bích Trang

②

Bà và cháu. Ảnh: Quyển Huy

③

Niềm vui. Ảnh: Nguyễn Huy Quyền

④

- Quan sát các tác phẩm mĩ thuật và cho biết:
 - + Đặc điểm hình dáng, tỉ lệ, màu sắc các nhân vật
 - + Cách sắp xếp các yếu tố chính, phụ, trung gian trong tác phẩm
 - + Sự chuyển động của các yếu tố tạo hình

Pierre Auguste Renoir,
Bà Georges Charpentier và các con,
sơn dầu, 153,7 x 190,2 cm, 1878.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Metropolitan, Mỹ

①

Sỹ Tốt,
Tiếng đàn bầu,
sơn dầu, 120 x 154 cm, 1963.
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

②

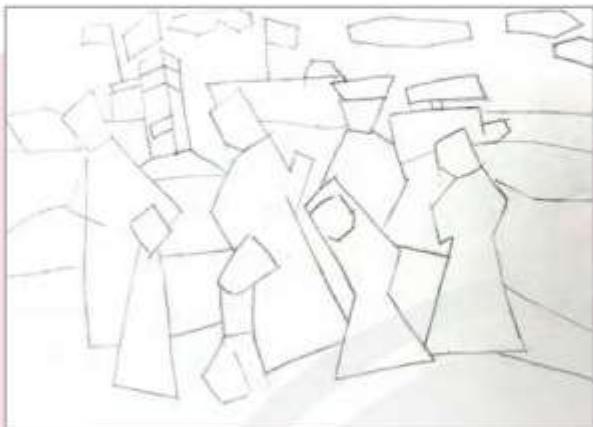
Lương Xuân Nhì,
Gia đình thuyền chài,
lụa, 67 x 110 cm.
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

③

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước thực hiện vẽ dáng người trong sản phẩm mĩ thuật.

1

2

3

4

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và phác hình cho bài vẽ.
2. Vẽ hình dáng nhân vật.
3. Vẽ mảng màu lớn.
4. Vẽ chi tiết và hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy sử dụng hình thức vẽ hoặc xé, dán giấy để thực hiện sản phẩm mĩ thuật theo chủ đề em yêu thích.

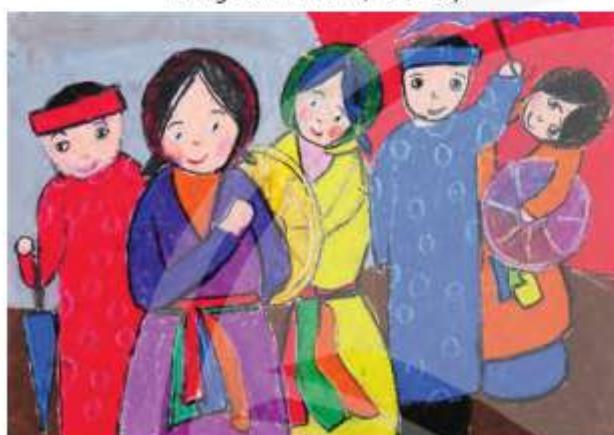
Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

①
Nguyễn Ngọc Kim Phương (Lào Cai),
Nâng sờm bắn em, màu sáp

②
Phan Thị Dịu (Hải Phòng),
Con yêu bồ - con yêu biển đảo quê hương, xé, dán giấy

③
Nguyễn Thủ Tiênn (Hà Nội),
Em học dân ca giữ bản sắc tổ quốc, màu sáp

④
Phương Nhi, Quỳnh Như (Thành phố Hồ Chí Minh),
Cùng mẹ du xuân, màu gouache

Phân tích và đánh giá

- Trưng bày và giới thiệu sản phẩm mĩ thuật của em (hoặc nhóm) trước lớp theo các gợi ý sau:
 - + Nội dung thể hiện, cách lựa chọn và sắp xếp dáng người
 - + Màu sắc, đậm nhạt thể hiện trong sản phẩm
 - + Yếu tố chính, phụ, trung gian và sự chuyển động của các ngôn ngữ tạo hình
- Đánh giá chất lượng mĩ thuật và đưa ra quan điểm cá nhân để rút kinh nghiệm cho sản phẩm sau.

Vận dụng

Sưu tầm những hình ảnh, tác phẩm mĩ thuật qua sách, báo, internet,... và giới thiệu những hình ảnh, tác phẩm mĩ thuật em yêu thích.

Để thực hiện một sản phẩm mĩ thuật về đề tài con người, cần lựa chọn dáng người phù hợp nội dung, sau đó sắp xếp các yếu tố tạo hình đảm bảo sự hài hoà về hình, mảng, màu sắc, đậm – nhạt, chính – phụ, tương phản,...

CHỦ ĐỀ 3

TRANH TRUYỆN

Bài 5

THIẾT KẾ BÌA TRANH TRUYỆN

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

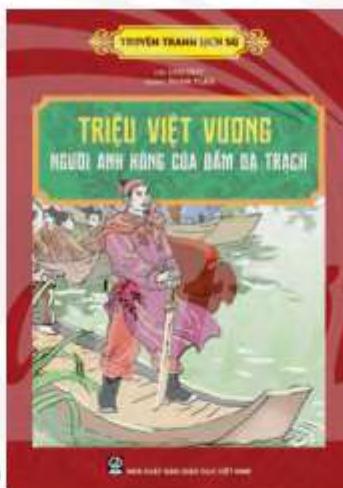
- Hiểu được nội dung, hình thức và các thành phần trên sản phẩm thiết kế.
- Biết kết hợp hài hoà các yếu tố hình, chữ và hình ảnh trọng tâm để thiết kế bìa tranh truyện.
- Phân tích được giá trị thẩm mĩ, vai trò, chức năng của sản phẩm thiết kế để ứng dụng trong thực tiễn cuộc sống.
- Hình thành ý thức về văn hoá đọc, biết bảo quản và trân trọng các sản phẩm văn hoá.

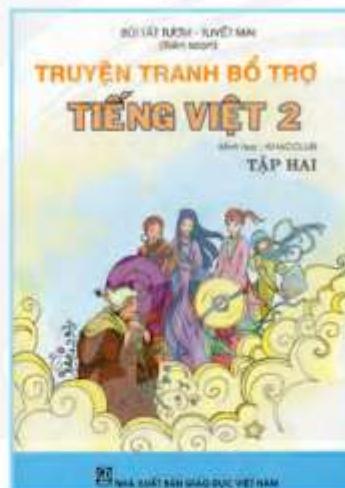
Quan sát và nhận thức

- Quan sát các bìa sách sau và đưa ra nhận định:

- + Thể loại tranh truyện (truyện dân gian, truyện lịch sử, truyện cổ tích,...)
- + Các yếu tố để phân biệt thể loại tranh truyện

①

②

③

- Quan sát bìa truyện sau và chỉ ra:

- + Ý nghĩa các dòng chữ trên bìa truyện
- + Đặc điểm, nội dung hình minh họa thể hiện điều gì?
- + Đâu là hình ảnh/ thông tin trọng tâm?
- + Vị trí các thành phần trên bìa chính, bìa phụ, gáy truyện và cách phối màu
- + Kiểu chữ, hình và chữ kết hợp với nhau như thế nào?

Bìa tranh truyện cần đầy đủ các thông tin như: tên truyện, tên tác giả, hình minh họa, tên nhà xuất bản,... Để chinh phục thị giác của độc giả, chữ và hình minh họa trên bìa cần cõi động, diễn hình; màu sắc ấn tượng, tạo được sự hấp dẫn.

Luyện tập và sáng tạo

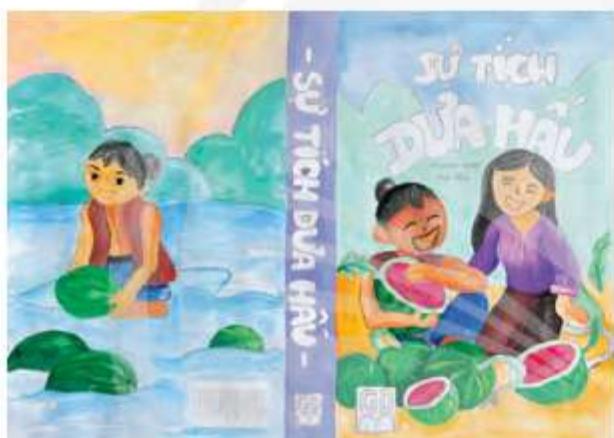
- Tham khảo các bước thực hiện một bìa truyện tranh.

1

2

3

4

Chuẩn bị: giấy màu, giấy bìa, màu vẽ,...

Gợi ý các bước:

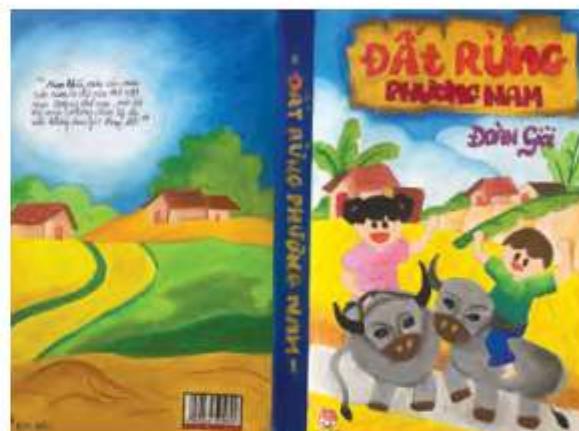
1. Lên ý tưởng và phác thảo bố cục.
2. Vẽ hình chi tiết và chọn kiểu chữ.
3. Phối màu.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy thiết kế một bìa truyện em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Bìa sách. Nguồn: Nguyễn Thị Bích Vân
(Thành phố Hồ Chí Minh)

Bìa sách. Nguồn: Trần Thanh Trúc
(Cà Mau)

Phân tích và đánh giá

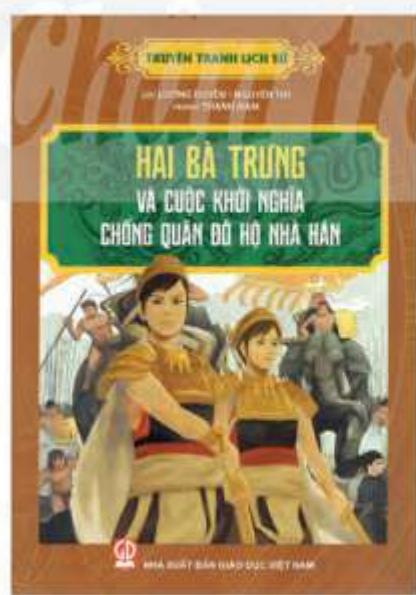
- Nhận cảm nhận của em về sản phẩm bìa truyện của bạn theo các gợi ý:
 - + Nội dung, hình thức, quy cách, chất liệu thể hiện
 - + Ngôn ngữ thiết kế (màu sắc, hình và chữ, bố cục,...)
 - + Ý tưởng mới để giúp cho sản phẩm sau được tốt hơn
- Đánh giá chất lượng thẩm mỹ và tính ứng dụng của sản phẩm

Vận dụng

Viết cảm nhận về bìa một sách mà em yêu thích theo gợi ý:

- + Thể loại truyện là gì? Nội dung truyện thể hiện trên bìa như thế nào?
- + Bố cục, hình ảnh, kiểu chữ,... có gì đặc biệt?

Nguồn: ADC Book,
Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam

Khi thiết kế bìa sách chúng ta cần tìm hiểu về nội dung cuốn sách, đối tượng bạn đọc. Xây dựng ý tưởng thiết kế bìa sách: lựa chọn kiểu chữ, hình minh họa, màu sắc, quy cách (kích thước, thông tin,...) cho phù hợp.

Bài 6

TAO HÌNH NHÂN VẬT MINH HOẠ TRUYỆN CỔ TÍCH

YÊU CẦU CẨN ĐẶT

- Hiểu được đặc điểm, tính cách nhân vật trong truyện cổ tích Việt Nam.
- Sử dụng ngôn ngữ và hình thức tạo hình để xây dựng nhân vật có đặc điểm phù hợp với truyện cổ tích.
- Biết phân tích, đánh giá đặc điểm nhân vật đã thể hiện để vận dụng vào minh họa truyện tranh.
- Có ý thức kế thừa, sáng tạo và phát huy giá trị truyền thống trong kho tàng văn hóa dân tộc.

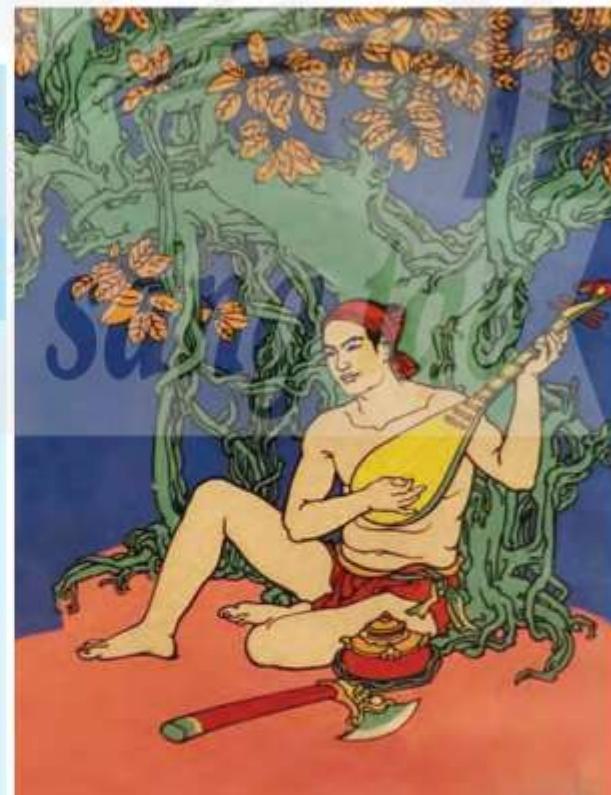

Quan sát và nhận thức

- Quan sát, tìm hiểu về nội dung những truyện cổ tích dưới đây và nêu:
 - + Cảm nhận không gian, môi trường sống của nhân vật
 - + Đặc điểm về hình dáng và tính cách các nhân vật chính

Tạ Huy Long,
nhân vật Thục An Dương Vương.
Nguồn: Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam

Tạ Thúc Bình,
nhân vật Thạch Sanh.
Nguồn: Tuệ Hương

1

2

- Quan sát các hình nhân vật dưới đây và cho biết:
 - + Ngôn ngữ và hình thức tạo hình
 - + Các chi tiết tạo nên đặc điểm, tính cách nhân vật
 - + Ý tưởng sáng tạo để các nhân vật sinh động hơn

Tạo hình nhân vật Phú Ông và Chú Cuội.
Nguồn: Nguyễn Tiến Nhẫn

①

Tạo hình nhân vật Thạch Sanh, Phú Ông, Cám. Nguồn: Lê Hải Bình

②

Để tạo hình nhân vật, cần hiểu nội dung câu chuyện, tình tiết mô tả đặc điểm, hình dáng và tính cách nhân vật.

Luyện tập và sáng tạo

- Gợi ý các bước thực hiện tạo hình nhân vật.

1

2

3

Chuẩn bị: giấy, bút, màu vẽ,...

Gợi ý các bước:

Lựa chọn câu chuyện và nhân vật.

1. Phác hình tạo dáng nhân vật.
2. Vẽ nét tạo đặc điểm nhân vật.
3. Vẽ màu phù hợp với tính cách nhân vật.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

4

- Hãy sử dụng hình thức vẽ hoặc xé dán giấy để tạo hình nhân vật trong truyện cổ tích em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

①
Nguyễn Thái Bình (Bắc Giang),
Chú Cuội, cắt dán, vẽ màu

②
Phạm Minh An (Thái Bình),
Tấm Cám, chất liệu tổng hợp

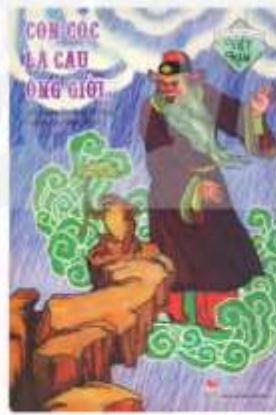
Phân tích và đánh giá

- Phân tích, nhận xét sản phẩm tạo hình nhân vật của em và của bạn theo các gợi ý sau:
 - + Ngôn ngữ và hình thức tạo hình (đường nét, hình khối, màu sắc,...)
 - + Các chi tiết hoặc điểm nhấn (trang phục, hình dáng, cử chỉ,...) tạo nên đặc điểm, tính cách nhân vật
 - + Chia sẻ ý tưởng về tạo hình để các nhân vật sinh động và phù hợp hơn
- Lựa chọn nhân vật phù hợp để minh họa cho truyện cổ tích.

Vận dụng

Tìm hiểu một số tác phẩm minh họa truyện tranh tiêu biểu của họa sĩ Tạ Thúc Bình (1917 – 1998).

Tạ Thúc Bình, tác phẩm minh họa truyện tranh Con cốc là cậu ông Giời, Thạch Sanh, Sự tích trâu cau.
Nguồn: Tuệ Hương

Hình minh họa trong tranh truyện có tác dụng tăng khả năng liên tưởng, giúp tư duy về tạo hình thêm phong phú, bổ sung vốn từ ngữ và giúp ta có kinh nghiệm xây dựng nhân vật trong các sản phẩm mĩ thuật.

CHỦ ĐỀ 4

NGHỆ THUẬT HIỆN ĐẠI PHƯƠNG TÂY TRƯỜNG PHÁI ẢN TƯỢNG

Bài 7

YÊU CẦU CẨN ĐẶT

- Hiểu được đặc điểm của trường phái Ảnh tượng qua những tác phẩm tiêu biểu.
- Vận dụng được phong cách của trường phái Ảnh tượng trong thực hành sáng tạo sản phẩm.
- Phân tích, so sánh được sự tương đồng và khác biệt giữa hai tác phẩm cùng phong cách, trường phái.
- Trình bày được cảm nhận về sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát tác phẩm thuộc trường phái Ảnh tượng dưới đây và nêu cảm nhận của em về chủ đề và đặc điểm tạo hình.

Claude Monet, *Hoàng hôn trên toà nhà quốc hội*,
sơn dầu, 81,3 x 92,5 cm, 1903.
Nguồn: Bộ sưu tập Chester Dale

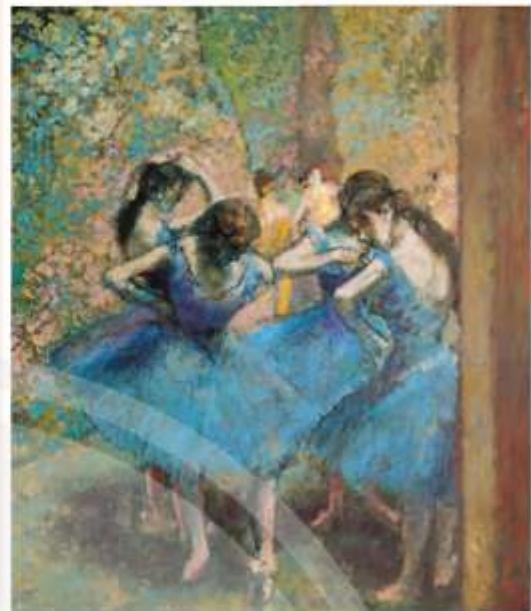
Alfred Sisley, *Cây cầu ở Villeneuve-la-Garenne*,
sơn dầu, 49,5 x 65,4 cm, 1872.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Metropolitan, Mỹ

Trường phái Ảnh tượng bắt đầu ở Pháp cuối thế kỷ XIX, do Claude Monet khởi xướng, đã có ảnh hưởng lớn đến hội họa phương Tây và mở ra thời kỳ nghệ thuật hiện đại.

- Quan sát các tác phẩm sau và chỉ ra:
 - + Không gian, thời gian trong tác phẩm
 - + Ánh sáng, đậm nhạt do màu sắc tạo nên
 - + Bút pháp (cách vẽ)

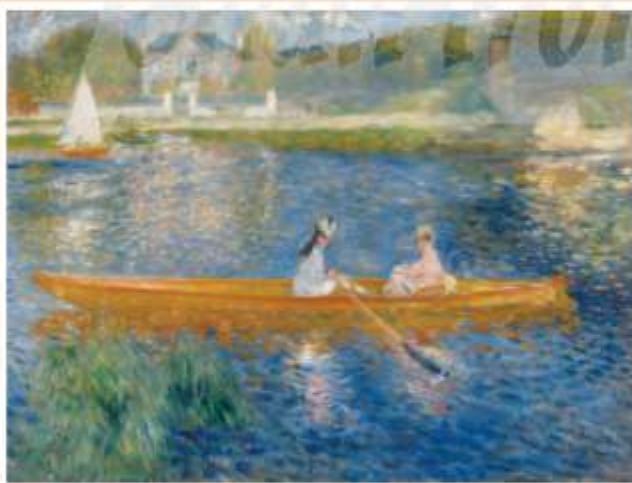

Georges Seurat, Sông Seine ở Courbevoie,
sơn dầu, 15.5 x 24.5 cm, 1884.
Nguồn: Bảo tàng Van Gogh, Amsterdam, Hà Lan

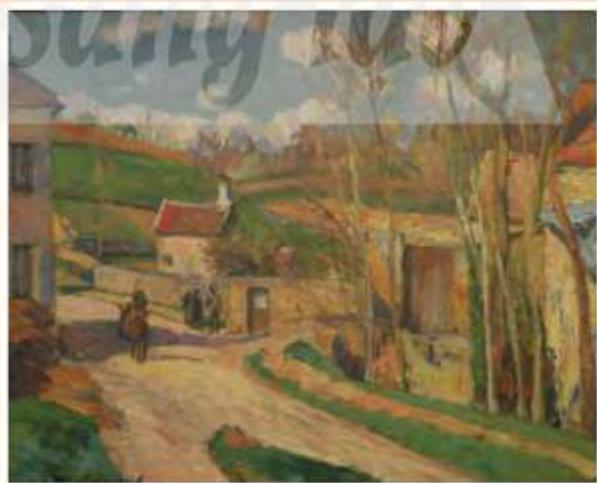

Edgar Degas, Vũ công màu xanh lam,
sơn dầu, 48 x 55 cm, 1890.
Nguồn: Bảo tàng d'Orsay, Paris, Pháp

Trường phái Ấn tượng đề cao việc vẽ tranh ngoài trời, ghi lại khoảnh khắc cụ thể, với việc thử nghiệm sự tương phản của màu sắc trong các tác phẩm. Cùng một chủ đề, các họa sĩ có thể vẽ nhiều tác phẩm ở những thời điểm khác nhau để nắm bắt sự thay đổi của ánh sáng và thể hiện sự cảm nhận của mình về con người, cảnh vật. Các họa sĩ tiêu biểu của trường phái Ấn tượng là Claude Monet, Pierre Auguste Renoir, Camille Pissarro, Berthe Morisot, Georges Seurat, Edgar Degas,...

Pierre Auguste Renoir, Chèo thuyền trên sông Seine,
sơn dầu, 71 x 92 cm, 1879.
Nguồn: Bảo tàng Quốc gia London, Anh

Camille Pissarro, Ngã tư ở Hermitage, Pontoise,
sơn dầu, 38,5 x 46,5 cm, 1876.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật hiện đại André Malraux, Pháp

Luyện tập và sáng tạo

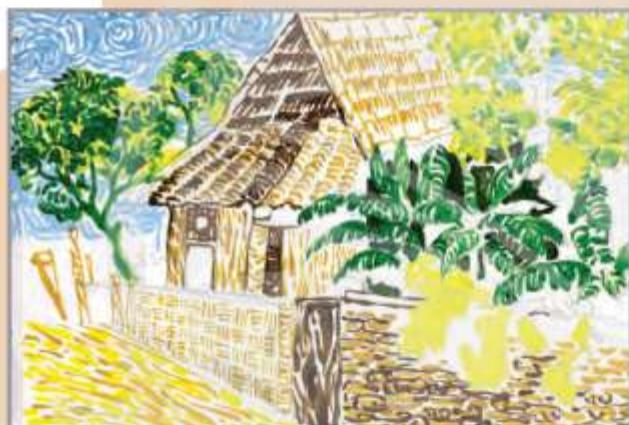
– Tham khảo các bước gợi ý sáng tạo tranh phong cảnh theo phong cách trường phái Ấn tượng.

1

2

3

4

Chuẩn bị: màu vẽ, giấy, bút vẽ,...

Gợi ý các bước:

1. Lựa chọn ý tưởng và vẽ hình trên giấy.
2. Vẽ màu theo phong cách Ấn tượng.
3. Sử dụng màu đậm, màu nhạt tạo sự thay đổi về không gian và thời gian.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

– Em hãy thể hiện một sản phẩm mĩ thuật theo phong cách Ấn tượng.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Đào Ánh Minh (Thành phố Hồ Chí Minh),
Phong cảnh, màu gouache

Mai Hương (Nam Định),
Phong cảnh, acrylic

Phân tích và đánh giá

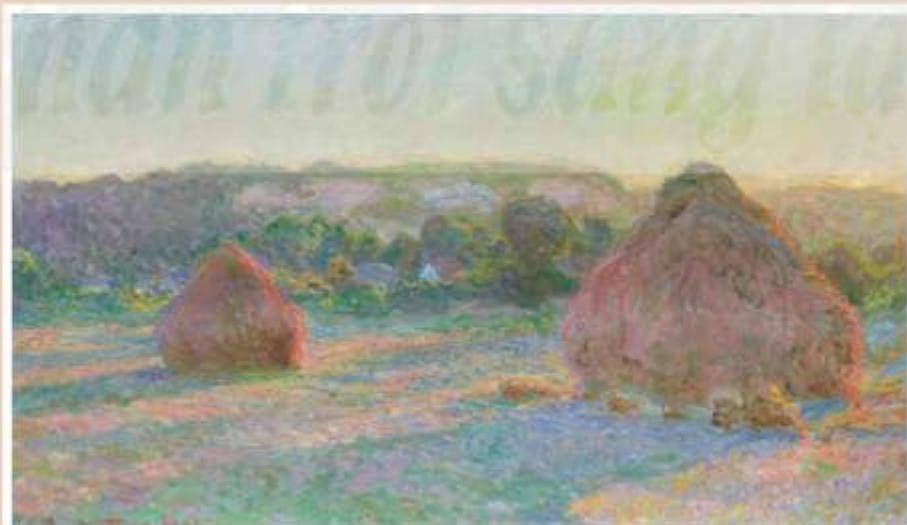
Trình bày quan điểm của em về:

- + Đặc điểm về màu sắc, chủ đề, chất liệu trong sản phẩm của bạn.
- + Việc vận dụng phong cách Ấn tượng trong sản phẩm mĩ thuật của bạn
- + Lựa chọn 2 tác phẩm thuộc trường phái Ấn tượng, phân tích và so sánh sự tương đồng và khác biệt giữa 2 tác phẩm đó.

Vận dụng

Tìm hiểu cuộc đời sự nghiệp của họa sĩ Ấn tượng Claude Monet (1840 – 1926).

Claude Monet, *Những đống rơm lúa mì (cuối mùa hè)*,
sơn dầu, 60 x 100,5 cm, 1890 – 1891.
Nguồn: Học viện Nghệ thuật Chicago, Mỹ

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

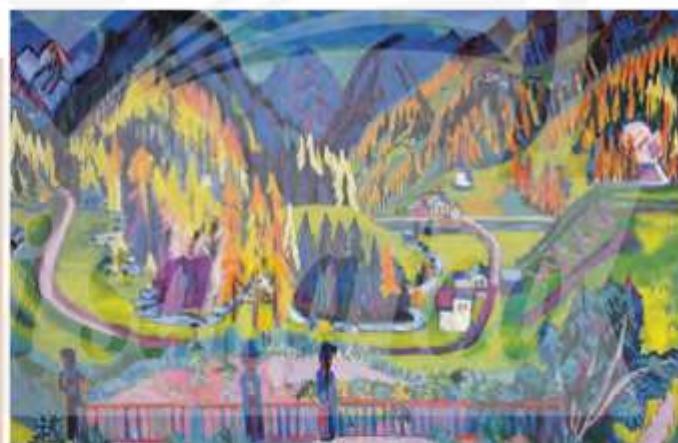
- Hiểu được đặc điểm của trường phái Biểu hiện và trường phái Lập thể.
- Biết được một số hình thức sáng tạo của trường phái Biểu hiện và Lập thể.
- Vận dụng được cách thể hiện của trường phái Lập thể (hoặc Biểu hiện) trong thực hành sáng tạo.
- Trình bày được quan điểm về sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát các tác phẩm thuộc trường phái Biểu hiện dưới đây và thảo luận:
 - Màu sắc, hình thể sự vật trong tác phẩm
 - Không gian và bút pháp
 - Cảm xúc khi quan sát tác phẩm

Edvard Munch, Tình yêu và Nỗi đau,
sơn dầu, 91 x 109 cm, 1895.
Nguồn: Bảo tàng Munch, Oslo, Na Uy

Ernst Ludwig Kirchner, Mùa thu ở thung lũng Sertig,
sơn dầu, 91 x 73,5 cm, 1925.
Nguồn: Bảo tàng Kirchner Davos, Thụy Sĩ

Trường phái Biểu hiện bắt nguồn ở Đức đầu thế kỷ XX, đề cao những suy nghĩ, cảm xúc nội tâm và thể hiện sự chống đối với thực tại. Các họa sĩ tiêu biểu của trường phái Biểu hiện là Edvard Munch, Ernst Ludwig Kirchner, Emile Nolde, Franz Marc,...

- Quan sát các tác phẩm thuộc trường phái Lập thể sau và thảo luận:
 - + Hình thể, diện, mảng, nét của sự vật
 - + Khối và không gian (góc nhìn)
 - + So sánh phong cách tạo hình với trường phái Biểu hiện.

③

Pablo Picasso, Guernica, sơn dầu, 350 x 780 cm, 1937.

Tác phẩm là biểu tượng chống chiến tranh phi nghĩa, bảo vệ hòa bình và quyền sống của người dân Tây Ban Nha. Nguồn: Bảo tàng Reina Sofia, Tây Ban Nha

④

Georges Braque, Những ngôi nhà ở Estaque, sơn dầu, 73 x 59,5 cm, 1908.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Bern, Thụy Sĩ

⑤

Marcel Duchamp,
Người phụ nữ đi bộ xuống cầu thang, 1912.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Philadelphia, Mỹ

⑥

Juan Gris, Bàn của nhạc sĩ,
chất liệu tổng hợp, 80 x 60,3 cm, 1914.
Nguồn: Bảo tàng Metropolitan, Mỹ

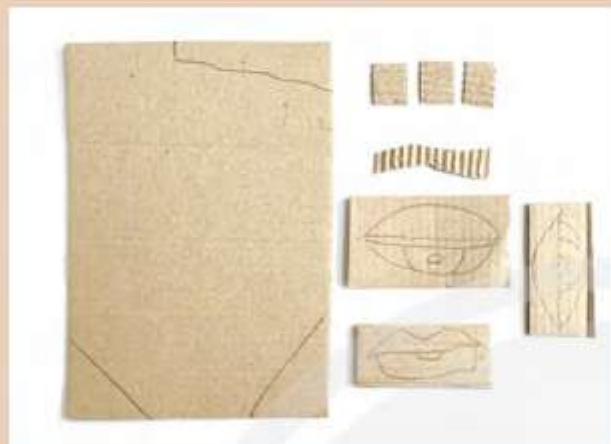
Trường phái Lập thể được chia thành 3 giai đoạn phát triển: Lập thể chịu ảnh hưởng của Cézanne (1909 – 1917), Chủ nghĩa Lập thể Phân tích (1909 – 1912), Chủ nghĩa Lập thể Tổng hợp (1912 – 1914).

Trường phái Lập thể loại bỏ khái niệm về hình khối và không gian phôi cảnh. Nghệ sĩ Lập thể phân tích đối tượng dưới nhiều góc nhìn khác nhau trong cùng một thời điểm, hình thức đối tượng vì thế bị phá vỡ thành những diện, mảng, hình mang tính kỉ hạch; sự vật cũng được nhìn song song trên cả hai phương diện không gian và thời gian. Hình thức biểu hiện của trường phái Lập thể đa dạng gồm hội họa, đồ họa (bản in), điêu khắc, tranh cắt dán đa chất liệu.

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước thiết kế một mặt nạ theo trường phái Lập thể.

①

②

③

④

Chuẩn bị: giấy, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và phác hình.
2. Xé hoặc cắt hình theo nét đã vẽ.
3. Vẽ màu vào các mảng hình.
4. Dán các chi tiết và hoàn thiện sản phẩm.

- Sáng tạo một sản phẩm mỹ thuật vận dụng phong cách trường phái Lập thể hoặc Biểu hiện.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Lê Thị Duyên (Hồ Chí Minh), ①
Tạo dáng mặt nạ, chất liệu giấy bìa

Nguyễn Hồng Hải Vy (Hà Nội), ②
Nhà biển, acrylic

Phân tích và đánh giá

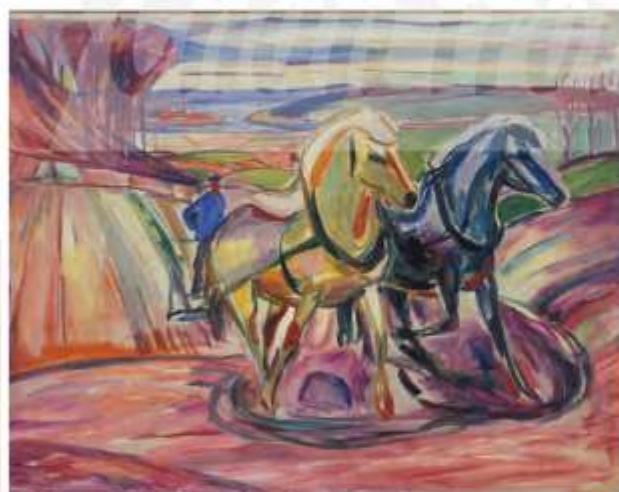
Trình bày quan điểm của em về:

- + Việc vận dụng phong cách Lập thể (hoặc Biểu hiện) trong sản phẩm mĩ thuật của bạn.
- + Đặc điểm về màu sắc, chủ đề, chất liệu trong sản phẩm của bạn.
- + Phân tích và so sánh sự tương đồng và khác biệt giữa 2 tác phẩm thuộc trường phái Lập thể (hoặc Biểu hiện)

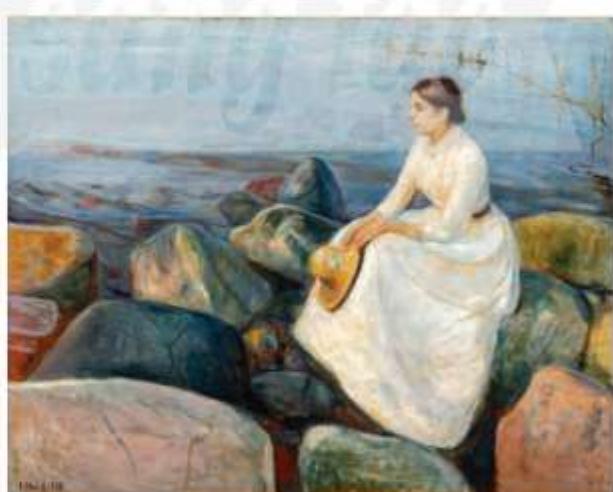
Vận dụng

Tìm hiểu cuộc đời sự nghiệp của họa sĩ Biểu hiện Edvard Munch (1863 – 1944).

Edvard Munch, Cây búa vụ xuân,
sơn dầu, 85 cm x 111 cm, 1916.

Nguồn: Bảo tàng Munch, Oslo, Na Uy

Edvard Munch, Đêm hè,
sơn dầu, 124 x 162 cm.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Kode, Na Uy

TRƯNG BÀY CUỐI HỌC KÌ 1

YÊU CẦU CẨN ĐẶT

- Biết tuyển chọn các sản phẩm tiêu biểu.
- Biết cách hợp tác cùng nhóm trưng bày sản phẩm trong không gian lớp học.
- Biết thảo luận, trao đổi về sản phẩm mĩ thuật.
- Hình thành kĩ năng trình bày các kiến thức về mĩ thuật.

1. Trưng bày các sản phẩm mĩ thuật tiêu biểu theo chủ đề/ bài học.

- Chọn sản phẩm mĩ thuật.
- Lựa chọn vị trí trưng bày.
- Sắp xếp theo nội dung chủ đề/ bài học.

2. Thảo luận và chia sẻ về nội dung và mục tiêu bài học đã đề ra.

3. Bước đầu tự đánh giá được năng lực mĩ thuật của bản thân, nhóm qua kì học.

CHỦ ĐỀ 5

Bài 9

DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ GIÁ TRỊ THẨM MĨ CỦA DI SẢN VĂN HÓA

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

- Cảm nhận được nét đẹp trong văn hóa qua các di sản vật thể và phi vật thể để phát triển ý tưởng sáng tạo.
- Biết khai thác vẻ đẹp tạo hình của di sản văn hóa trong thực hành sáng tạo sản phẩm mĩ thuật 3D.
- Thông qua hình ảnh trên sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật, hiểu được đời sống văn hóa xã hội.
- Biết trân trọng, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát các hình ảnh dưới đây và cho biết:

- + Tên các thể loại di sản văn hóa phi vật thể
- + Đặc điểm của từng thể loại
- + Tên một số thể loại di sản phi vật khác mà em biết

Biểu diễn ca trù ở Bắc Bộ.
Nguồn: Minh Ngọc

Múa xoè dân tộc Thái ở Yên Bái.
Nguồn: Shutterstock

Đờn ca tài tử ở Nam Bộ.
Nguồn: Tuệ Hương

Hát quan họ ở Bắc Ninh.
Nguồn: Shutterstock

- Quan sát các sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật sau và cho biết về:
 - + Đề tài, chất liệu thể hiện
 - + Ngôn ngữ tạo hình (bố cục, màu sắc, hình, khối, đậm nhạt,...)
 - + Di sản văn hoá/ đời sống văn hoá thể hiện trong sản phẩm, tác phẩm.

Phạm Công Thành, Chiếu ca trù, sơn dầu.
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Phan Thị Điệu, Múa xoè, chất liệu tổng hợp. (2)
Nguồn: Hải Dương

Di sản văn hoá gồm di sản văn hoá vật thể và phi vật thể. Di sản văn hoá vật thể gồm đền, tháp, công trình kiến trúc, bộ sưu tập,... Di sản văn hoá phi vật thể gồm các loại hình nghệ thuật biểu diễn, nghi lễ, lễ hội, các phong tục tập quán liên quan đến thiên nhiên, vũ trụ, tri thức, kỹ năng để làm ra các sản phẩm thủ công truyền thống,...

Nguyễn Nghĩa Duyên, Liến chí, khắc gỗ màu.
Nguồn: Tác giả (3)

Luyện tập và Sáng tạo

- Tham khảo các bước tiến hành tạo một sản phẩm 3D về chủ đề di sản văn hoá phi vật thể.

Chuẩn bị: nguyên vật liệu tạo sản phẩm 3D.

Gợi ý các bước:

1. Tìm ý tưởng, vẽ phác dáng hình mẫu.
2. Tạo khung hình 3D cho sản phẩm.
3. Tạo hình chi tiết cho sản phẩm.
4. Sắp xếp hình trong không gian và hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy tạo hình sản phẩm 3D chất liệu tự chọn về chủ đề di sản văn hoá phi vật thể mà em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Hoàng Thị Thu Hằng (Hải Dương), *Lễ hội*, chất liệu tổng hợp

①

Nguyễn Hữu Công (Tuyên Quang), *Múa khèn*, chất liệu tổng hợp

Phân tích và đánh giá

- Nêu cảm nhận của em về sản phẩm của bạn theo các gợi ý sau:
 - + Đề tài, chất liệu và cách thức thể hiện sản phẩm
 - + Ngôn ngữ tạo hình
 - + Di sản văn hoá phi vật thể biểu hiện trên sản phẩm
- Phân tích đời sống văn hoá xã hội thông qua hình ảnh trên sản phẩm mĩ thuật.

Vận dụng

Tìm hiểu qua sách, báo, internet,... hoặc trực tiếp tham quan để viết một đoạn văn giới thiệu về di sản văn hoá phi vật thể tiêu biểu của Việt Nam hoặc ở địa phương em.

Khai thác vẻ đẹp đặc trưng trong văn hoá của mỗi dân tộc để tạo hình sản phẩm mĩ thuật không chỉ phản ánh đời sống văn hoá xã hội, mà còn góp phần bảo tồn, phát huy giá trị văn hoá truyền thống của dân tộc đó.

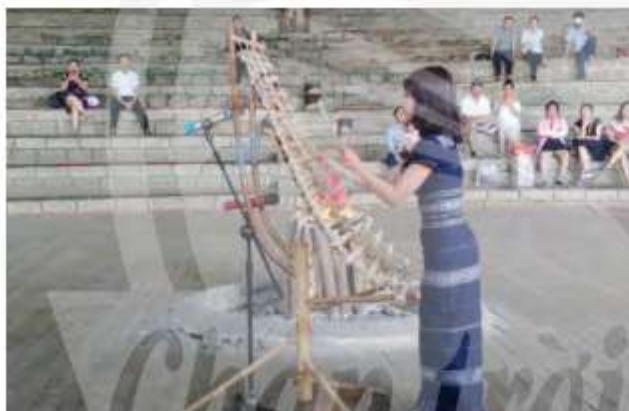
YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Biết được vẻ đẹp của hiện vật trong di sản văn hoá phi vật thể.
- Khai thác được kiểu dáng, yếu tố trang trí trên hiện vật trong thực hành sáng tạo sản phẩm.
- Biết khai thác, sưu tầm các tư liệu di sản văn hóa phi vật thể để ứng dụng vào cuộc sống.
- Giới thiệu và quảng bá được di sản văn hóa phi vật thể đến bạn bè và người thân.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát các hình ảnh dưới đây và cho biết:

- + Hình ảnh của hiện vật thuộc thể loại di sản văn hóa nào?
- + Kể tên và mô tả một số hiện vật trong di sản văn hóa phi vật thể mà em biết

Đàn trưng Tây Nguyên.
Nguồn: Hồng Anh

①

Nón quai thao trong hát quan họ.
Nguồn: Shutterstock

②

Đàn tinh trong hát then, dân tộc Tây.
Nguồn: Phương Thanh

③

Quạt trong múa xoè dân tộc Thái.
Nguồn: Minh Anh

④

- Quan sát các hình ảnh sau và thảo luận:

- + Công năng của sản phẩm
- + Tạo dáng, màu sắc và chất liệu của sản phẩm
- + Nêu ý tưởng trang trí hiện vật

Đàn tỳ bà ①

Đàn tú ②

Nón quai thao ③

Nguồn: Sách Nhạc cụ các dân tộc Việt Nam, NXB Giáo Dục Việt Nam

Quạt lụa ④

Nguồn: Trần Mỹ Uyên

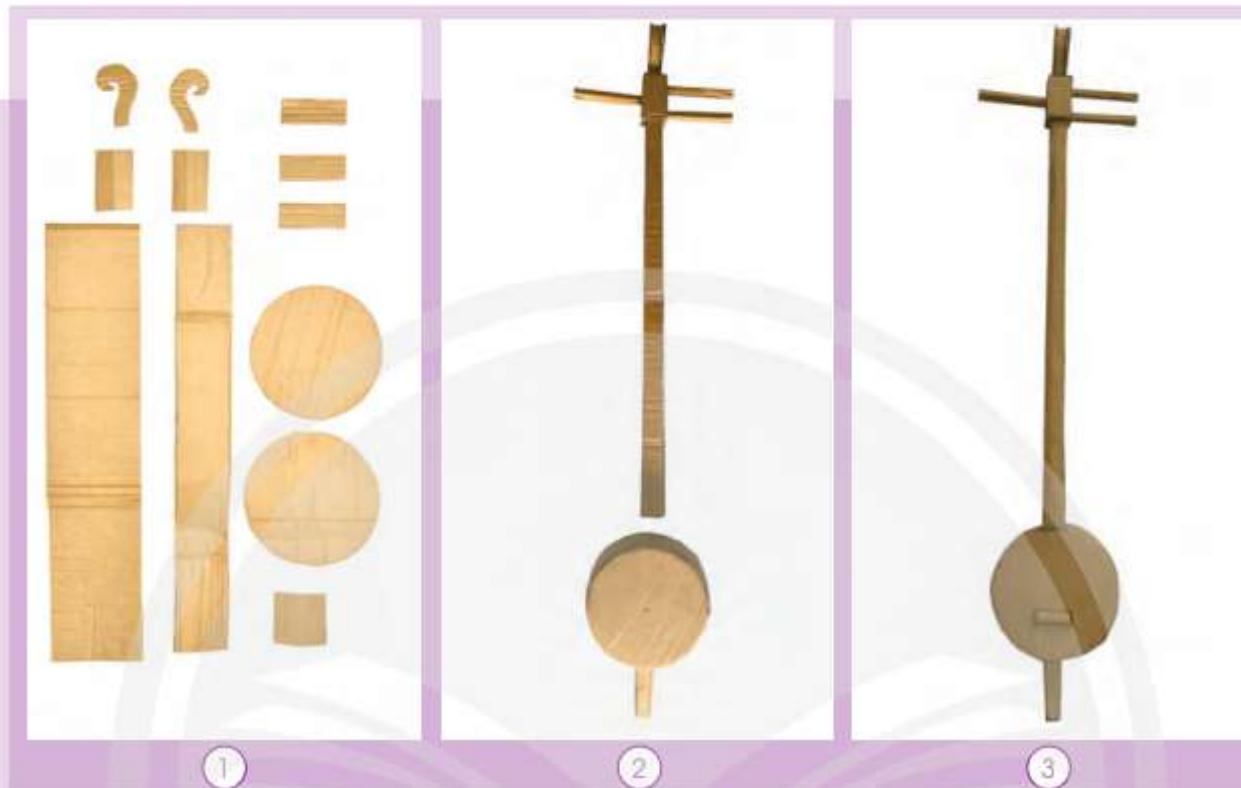
Đàn trung ⑤

Mỗi hiện vật thuộc thể loại di sản văn hoá phi vật thể đều mang giá trị thẩm mĩ và công năng riêng. Để áp dụng trong thực hành mô phỏng sáng tạo hiện vật, ta cần chú ý đến đặc điểm tạo dáng, màu sắc, yếu tố trang trí và công năng sử dụng.

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước thực hiện mô phỏng, tạo dáng và trang trí sản phẩm.

Chuẩn bị: giấy cứng hoặc bìa, kéo, bút chì, keo dán, màu vẽ,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng thiết kế.
2. Phác hình từng bộ phận và tiến hành cắt.
3. Tạo hình chi tiết cho sản phẩm.
4. Vẽ trang trí và hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy thiết kế tạo dáng một sản phẩm chủ đề di sản văn hoá phi vật thể em yêu thích với chất liệu tự chọn.

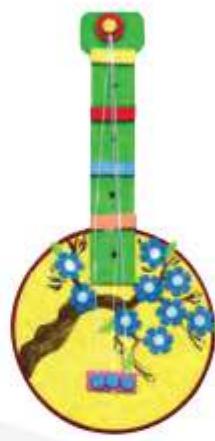
Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Cô Thùy Linh (Thành phố Hồ Chí Minh), ①
quat giấy

Thùy An, (Hải Dương), đàn. ②
Nguồn: Lan Phương

Bảo Trần, ③
(Thành phố Hồ Chí Minh),
quat giấy

Phân tích và đánh giá

- Phân tích sản phẩm của bạn theo các gợi ý:
 - + Hình dáng sản phẩm, hình thức trang trí, công năng sử dụng
 - + Cách thực hiện sản phẩm
 - + Lựa chọn sản phẩm yêu thích và nêu lí do
- Nêu ý tưởng cải tiến, thiết kế sản phẩm.

Vận dụng

Tìm hiểu, ghi chép những thông tin về di sản văn hoá tại địa phương em thích thông qua tài liệu sách, báo, truyền hình, internet, bảo tàng hoặc tham quan trực tiếp không gian biểu diễn các di sản văn hoá.

Trình diễn hát Then của người Tày, Nùng trong lễ hội Kỳ Hoa –
Trình diễn, giới thiệu các di sản văn hóa tinh hoa xứ Lạng.
Nguồn: Đăng Dương

CHỦ ĐỀ 6

THIẾT KẾ THỜI TRANG TRANG TRÍ MẪU VẢI

Bài 11

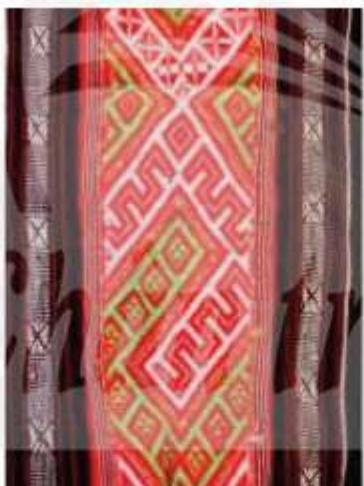
YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Biết được vẻ đẹp của mẫu vải qua màu sắc, hoạ tiết và các nguyên lí tạo hình.
- Thể hiện được phương hướng chuyển động của màu sắc và các hoạ tiết trong thiết kế, trang trí mẫu vải hoa.
- Biết phân tích vẻ đẹp và tính ứng dụng của mẫu vải trong cuộc sống.
- Có ý thức sáng tạo và phát huy vẻ đẹp các hoạ tiết trang trí dân tộc.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát và nêu nhận xét về chất liệu, màu sắc, hoa văn trang trí trong các sản phẩm sau.

①

②

③

④

Nguồn: Tuệ Hương

- Quan sát các sản phẩm dưới đây và thảo luận các yếu tố sau:
 - + Màu sắc, hoà sắc, hoạ tiết
 - + Cách sắp xếp màu sắc và hoạ tiết
 - + Phương hướng chuyển động của màu sắc và hoạ tiết trong mỗi sản phẩm

Cách sắp xếp hoạ tiết theo bố cục đối xứng, thêu trên vải của người Mông

①

Cách sắp xếp hoạ tiết theo nguyên tắc xen kẽ, nhắc lại, in trên vải

②

③

Cách sắp xếp hoạ tiết theo nguyên tắc hàng lối, in trên giấy.

Sáng tạo từ hoa văn trang phục người Mông. Nguồn Trần Mỹ Anh

Ngoài các nguyên tắc trang trí cơ bản trên hình vuông, chữ nhật, hình tròn, đường điềm,... vải hoa thường sử dụng nguyên tắc sắp xếp hoạ tiết nhắc lại, đảm bảo tính hàng lối và tinh nhịp điệu. Tuy nhiên, cũng cần chú ý đến việc sắp xếp phương hướng, tỉ lệ to nhỏ để tạo sự chuyển động.

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước in trang trí mẫu vải.

1

2

3

4

Chuẩn bị: giấy, bút, màu, nguyên liệu tạo khuôn in.

Gợi ý các bước:

1. Lựa chọn họa tiết và tạo khuôn in.
2. Quét màu lên khuôn và in hoa văn chính.
3. In các hoa văn phụ.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

- Khai thác họa tiết dân tộc để tạo mẫu vải bằng hình thức in hoặc xé, dán giấy.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Nguyễn Mỹ Uyên (Tuyên Quang), Trần Minh Anh (Hà Nội) mẫu vải với hoa tiết dân tộc Mông

Phân tích và đánh giá

Nêu cảm nhận của em về sản phẩm của bạn theo các gợi ý sau:

- + Ý tưởng thực hiện sản phẩm
- + Sự lựa chọn màu sắc và hoa tiết
- + Cách tạo ra sự chuyển động của màu sắc và hoa tiết trong mỗi sản phẩm
- + Tính ứng dụng của mẫu sản phẩm trong cuộc sống

Vận dụng

Tìm hiểu cách vẽ hình bằng sáp ong trên vải của người vùng cao.

①

②

③

④

Vải hoa không chỉ phục vụ cho may mặc mà còn góp phần làm cho đời sống tinh thần của xã hội thêm phong phú, hấp dẫn. Vải hoa có thể dùng trong trang trí nội thất, làm khăn trải bàn, ga trải giường, gối,... là những vật dụng không thể thiếu trong mỗi gia đình và đời sống con người.

Nguồn: Võ Thị Nhưng

THIẾT KẾ THỜI TRANG VỚI HOA VĂN DÂN TỘC

YÊU CẦU CẨN ĐẶT

- Hiểu được vẻ đẹp trang trí của hoa văn truyền thống dân tộc trên trang phục.
- Biết khai thác hoa văn dân tộc để thiết kế trang phục phù hợp dáng người.
- Phân tích được vẻ đẹp và công năng sử dụng của sản phẩm thiết kế trong cuộc sống.
- Có ý thức bảo tồn, sáng tạo và quảng bá văn hóa truyền thống.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát các hình ảnh dưới đây và nêu đặc điểm về hình dáng, màu sắc, chất liệu, hoa văn trên trang phục.

Trang phục dân tộc Mông. Nguồn: Huy Quyền

Trang phục dân tộc Lù. Nguồn: Huy Quyền

③

④

Hoa văn truyền thống trên trang phục hiện đại. Nguồn Shutterstock

- Quan sát các sản phẩm sau và nêu nhận xét về:

- + Kiểu dáng của trang phục
- + Màu sắc và cách lựa chọn, sắp xếp mẫu hoa văn trên trang phục
- + Các mẫu hoa văn phù hợp với loại trang phục nào?

Nguồn: Đào Thị Hương

Nguồn: Nguyễn Phúc Thanh

Nguồn: Kiều Văn Mạnh

Nguồn: Mỹ Anh

Mỗi dân tộc có cách tạo hình trang trí và sử dụng trang phục theo những đặc điểm văn hóa riêng. Các hoa văn trang trí trên trang phục đều được cách điệu hóa dưới dạng hình học hoặc có nhiều biến thể phong phú từ thiên nhiên, hoa lá, động vật,... gắn bó với cuộc sống từng dân tộc.

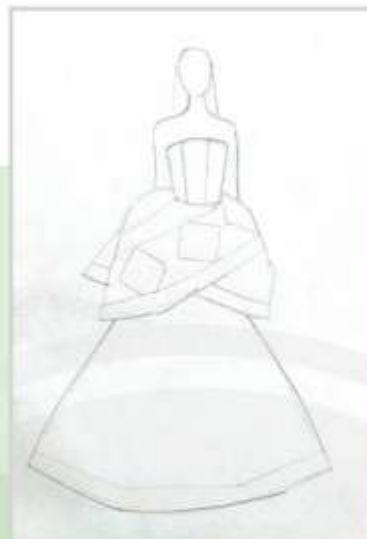

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước vẽ thiết kế trang phục.

1

2

3

4

5

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Dựng tỉ lệ dáng người bằng nét.
2. Phác thảo bố cục và kết cấu trang phục.
3. Thiết kế chi tiết kết cấu và chi tiết khối, mảng, nét trang phục.
4. Vẽ màu.
5. Hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy thiết kế một trang phục có sử dụng hoa văn, họa tiết dân tộc em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Vũ Thị Minh Phương, ①
Đỗ Minh Hường (Hưng Yên)

Nguyễn Thái Sơn (Vĩnh Phúc) ②

Hoàng Mạnh Cường (Lai Châu) ③

Phân tích và đánh giá

- Nêu cảm nhận của em về sản phẩm của bạn theo các gợi ý sau:
 - + Kiểu dáng trang phục
 - + Màu sắc và cách sắp xếp mẫu hoa văn trên trang phục
 - + Tính phù hợp của các mẫu hoa văn được trang trí trên trang phục
 - + Tính ứng dụng của sản phẩm thiết kế trong cuộc sống
- Chia sẻ cách thực hiện sản phẩm với bạn.

Vận dụng

Thiết kế và sưu tầm trang phục theo chủ đề, kết hợp tổ chức trình diễn thời trang trong các hoạt động của trường/ lớp.

Nguồn: Thanh Ngọc

Ứng dụng hoa văn trang trí trên trang phục của các dân tộc thiểu số Việt Nam vào thiết kế trang phục hiện đại chính là việc giữ gìn bản sắc văn hóa truyền thống dân tộc.

CHỦ ĐỀ 7

MĨ THUẬT HIỆN ĐẠI VIỆT NAM

Bài 13

MĨ THUẬT TẠO HÌNH HIỆN ĐẠI VIỆT NAM

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

- Biết được khái quát về mĩ thuật tạo hình hiện đại Việt Nam.
- Giới thiệu được một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu và nhận biết được phong cách, chất liệu, kĩ thuật tạo hình mĩ thuật hiện đại Việt Nam.
- Khai thác được giá trị tạo hình của mĩ thuật hiện đại Việt Nam trong thực hành sáng tạo sản phẩm mĩ thuật.
- Biết trân trọng những giá trị nghệ thuật tạo hình mĩ thuật hiện đại Việt Nam.

Quan sát và nhận thức

Quan sát một số tác giả, tác phẩm mĩ thuật hiện đại Việt Nam dưới đây và nêu đặc điểm tạo hình, bố cục, màu sắc, chất liệu.

An Sơn Đỗ Đức Thuận,
Thuyền trên bến sông Hồng,
Tranh in khắc gỗ, 1931.

Nguyễn Phan Chánh,
Chơi ô ăn quan, lụa, 1931.

Năm 1924, trường Mĩ thuật Đông Dương¹ được thành lập mở ra thời kì hiện đại của nền Mĩ thuật Việt Nam với các giai đoạn: Từ 1925 – 1945 là giai đoạn tiếp xúc với mĩ thuật phương Tây để xác lập một hình thức biểu hiện mới; Từ 1946 – 1975 là giai đoạn phát triển khuynh hướng mĩ thuật Hiện thực xã hội chủ nghĩa, gắn với cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc; Giai đoạn 1976 đến nay, mĩ thuật Việt Nam hội nhập thế giới.

Nền mĩ thuật Việt Nam ngày càng phong phú cả về nội dung, kĩ thuật lẫn chất liệu và đáp ứng được tiến trình phát triển của xã hội.

¹ Trường Mĩ thuật Đông Dương ngày nay là trường Đại học Mĩ thuật Việt Nam.

① Nguyễn Tư Nghiêm, *Gióng*, sơn mài, 90 x 120,5 cm, 1990.

Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

② Vũ Cao Đàm, *Chân dung Bác Hồ*, tượng đồng, 1946.

Nguồn: Bảo tàng Hồ Chí Minh

③ Nguyễn Gia Trí, *Đọc mừng (mặt trước bình phong hai mặt)*, sơn mài, 159 x 400 cm, 1939. Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

④

Tô Ngọc Vân,
Hai thiếu nữ và em bé,
sơn dầu, 100,2 x 75 cm,
1944

⑤

Trần Văn Cẩn,
Em Thuý,
sơn dầu, 60 x 45 cm,
1931

Trong lĩnh vực mỹ thuật tạo hình, nhiều họa sĩ đã có những đóng góp lớn và ghi dấu ấn trong lịch sử mỹ thuật Việt Nam như Nguyễn Phan Chánh, An Sơn Đỗ Đức Thuận, Vũ Cao Đàm, Mai Trung Thứ, Lê Thị Lựu, Lê Phổ, Tô Ngọc Vân, Trần Văn Cẩn, Nguyễn Gia Trí, Nguyễn Thị Kim, Nguyễn Sáng, Nguyễn Tư Nghiêm, Bùi Xuân Phái, Dương Bích Liên,... với nhiều phong cách ảnh hưởng từ nền mỹ thuật dân gian và các trào lưu mỹ thuật thế giới.

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo một số minh họa yếu tố và nguyên lí tạo hình được thể hiện trên tranh Phố Hàng Mắm của họa sĩ Bùi Xuân Phái.

Đậm - nhạt

Chuyển động/ nhịp điệu của hình và màu

Bùi Xuân Phái, Phố Hàng Mắm, sơn dầu, 60 x 80 cm, 1984,
Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

3

Nét (cách vẽ nét đen trước rồi vẽ các mảng màu sau để tạo nên sự thay đổi, mềm mại, tự nhiên của nét).

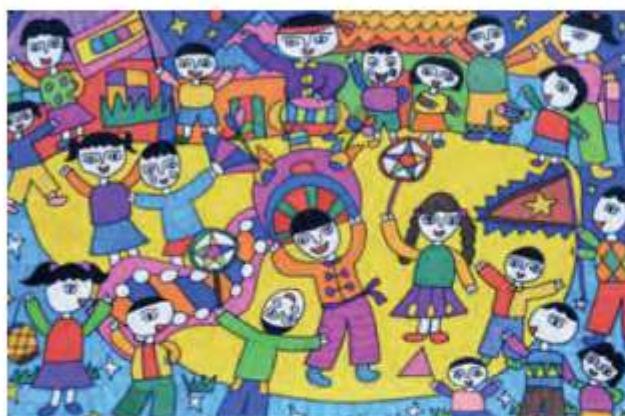

4

Tạo chất (kỹ thuật vẽ nhằm tạo cảm giác về chất liệu trên bề mặt tranh, như tạo vết loang lổ rêu của tường nhà).

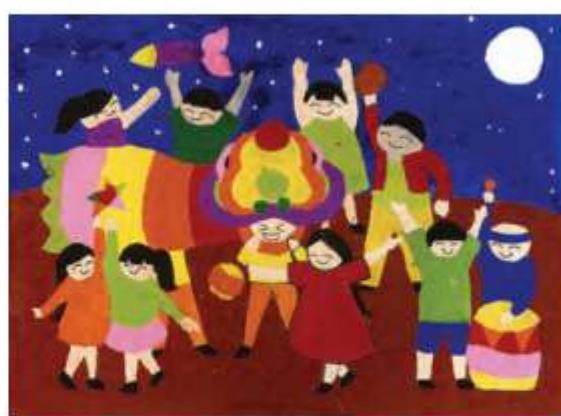
- Hãy thực hiện một sản phẩm mỹ thuật tạo hình theo hình thức tự chọn theo phong cách của một họa sĩ tiêu biểu Việt Nam mà em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

Ngọc Ánh (Đồng Nai),
Lễ hội trăng rằm, màu da

①

Xiu Tú Như (Thành phố Hồ Chí Minh),
Trung thu của em, màu gouache

②

Phân tích và đánh giá

- Nhận xét của em về sản phẩm mĩ thuật của bạn theo gợi ý:
 - + Cách thể hiện sản phẩm mĩ thuật của bạn theo phong cách của họa sĩ nào?
 - + Nội dung và hình thức tạo hình như thế nào?
 - + Chất liệu thể hiện là gì?
- Phân tích và so sánh hai sản phẩm cùng phong cách mà bạn (hoặc nhóm bạn) thực hiện.

Vận dụng

Trình bày tóm tắt cuộc đời và sự nghiệp của họa sĩ, điêu khắc gia Diệp Minh Châu (1919 – 2002) hoặc giới thiệu một tác phẩm mĩ thuật tiêu biểu của ông.

Diệp Minh Châu, Bác Hồ với thiếu nhi, đồng, cao 3,3 m, 1990.

Bài 14

MĨ THUẬT ỨNG DỤNG HIỆN ĐẠI VIỆT NAM

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Hiểu được đặc điểm cơ bản của sản phẩm mĩ thuật ứng dụng hiện đại Việt Nam.
- Thể hiện được ý tưởng, phác thảo và thiết kế được một sản phẩm mĩ thuật ứng dụng.
- Phân tích được mục đích và công năng của sản phẩm mĩ thuật để ứng dụng vào cuộc sống.
- Biết trân trọng giá trị ứng dụng của sản phẩm mĩ thuật trong cuộc sống.

Quan sát và nhận thức

Quan sát và thảo luận về đặc điểm tạo hình, công năng sử dụng của một số sản phẩm mĩ thuật ứng dụng Việt Nam hiện đại dưới đây.

①
Nguyễn Văn Y, Bộ ấm trà, sành sứ men, 13 x 3,5 cm, 1963.
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

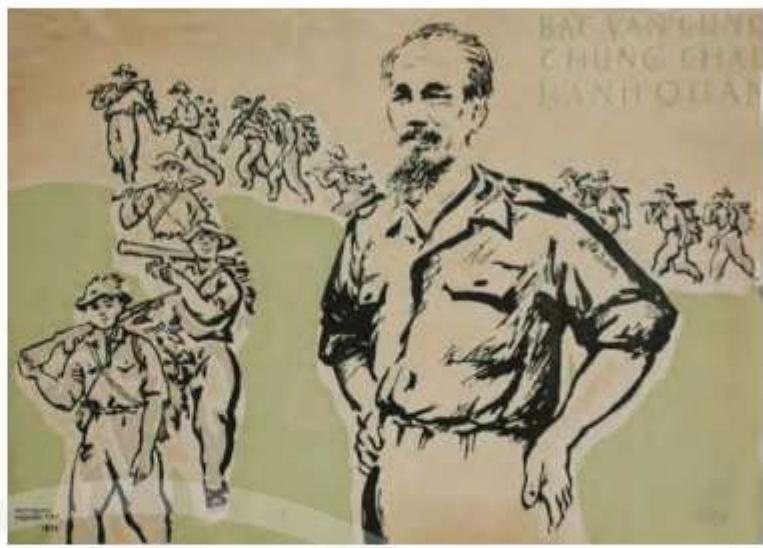

②
Bàn đánh máy chữ của Chủ tịch Hồ Chí Minh do họa sĩ, nhà thiết kế Trịnh Hữu Ngọc thực hiện.
Nguồn: Gia đình tác giả

Đầu thế kỷ XX, mĩ thuật Việt Nam được biết đến chủ yếu là nền nghệ thuật thủ công truyền thống gắn liền với nghề làm tranh dân gian, làm giấy, đúc đồng, điêu khắc dân gian,... Đa phần nghệ thủ công truyền thống được truyền dạy từ thế hệ này sang thế hệ khác trong các làng xã ở nông thôn. Một số nghệ nhân cõi tay nghề được học từ các trường bắn xứ ở địa phương như trường Mĩ nghệ Thủ Dầu Một (1901), trường Mĩ nghệ bắn xứ Biên Hoà (1903),... Năm 1924, trường Mĩ thuật Đông Dương thành lập đã mở ra một nền mĩ thuật hiện đại Việt Nam đào tạo những họa sĩ tạo hình và nhà thiết kế tài ba. Năm 1949, trường Quốc gia Mĩ nghệ được thành lập, là tiền thân của trường Đại học Mĩ thuật Công nghiệp ngày nay, đào tạo nhân lực thiết kế mĩ thuật ứng dụng.

Bình gốm Biên Hòa.
①
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Nguyễn Thủ - Huy Oánh,
Bác văn cùng chúng cháu hành quân, tranh cổ động, 1970.
②
Nguồn: Bảo tàng Mĩ thuật Việt Nam

Bìa tạp chí Ngày nay, số Tết, 1940,
minh họa Tô Ngọc Vân.
③
Nguồn: Thư viện Quốc gia

Mẫu áo dài Lemur do họa sĩ Cát Tường thiết kế
in trên báo Phong Hoá năm 1934.
④
Nguồn: Thư viện Quốc gia

Mĩ thuật ứng dụng là các hoạt động sáng tạo mĩ thuật gắn liền với một đồ vật hữu ích, sản xuất thủ công hoặc công nghiệp được ứng dụng trong cuộc sống hàng ngày như thiết kế đồ hoạ, thiết kế nội thất, thiết kế thời trang, thiết kế tạo dáng công nghiệp,... Lịch sử phát triển mĩ thuật ứng dụng và sản phẩm mĩ thuật ứng dụng gắn liền với công năng và sự phát triển của khoa học công nghệ.

Luyện tập và sáng tạo

- Tham khảo các bước thực hiện sản phẩm mĩ thuật sơn mài, một trong những thành tựu nghệ thuật hiện đại Việt Nam.

①

②

③

④

⑤

Chuẩn bị: vỏ trứng, màu nước, cọ vẽ, đĩa xốp,...

Gợi ý các bước:

1. Chuẩn bị vật liệu; vẽ phác hình hoa sen trên đĩa xốp.
2. Gắn vỏ trứng theo hình vẽ hoa sen.
3. Quét màu lên khắp bề mặt đĩa đã gắn vỏ trứng.
4. Lau sạch màu trên khu vực bề mặt vỏ trứng.
5. Vẽ thêm nét cho rõ hình hoa sen. Hoàn thiện sản phẩm.

- Hãy thể hiện một sản phẩm mĩ thuật ứng dụng theo hình thức tự chọn.

Tham khảo sản phẩm mĩ thuật

① Sản phẩm thiết kế trang phục.

Nguồn: Nguyễn Thị Hiện (Thành phố Hồ Chí Minh)

② Sản phẩm bình hoa, đĩa sơn mài.

Nguồn: Trương Bửu Sinh (Bình Dương)

Phân tích và đánh giá

- Nêu cảm nhận của em về sản phẩm mĩ thuật ứng dụng của bạn theo gợi ý:
 - + Ý tưởng thiết kế sản phẩm
 - + Hình thức, chất liệu và ngôn ngữ tạo hình
 - + Tính ứng dụng của sản phẩm
- Phân tích giá trị ứng dụng của sản phẩm mĩ thuật trong cuộc sống.

Vận dụng

Tìm hiểu sự nghiệp sáng tác và tác phẩm mĩ thuật ứng dụng của họa sĩ Phạm Hậu (1903 – 1994).

Phạm Hậu, Hộp sơn mài vẽ phong cảnh,
48 x 25 x 8 cm.
Nguồn: Sotheby's

Phạm Hậu, Tủ gỗ, sơn mài,
180 x 125 x 51 cm.
Nguồn: Sotheby's

CHỦ ĐỀ 8

HƯỚNG NGHIỆP

Bài 15

MĨ THUẬT TẠO HÌNH - NGÀNH ĐẶC THÙ

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

- Kể tên được một số ngành nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.
- Viết một bài luận hoặc xây dựng được một đoạn phim ngắn giới thiệu ngành nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.
- Từ kiến thức đã thu nhận, bước đầu hình thành định hướng nghề theo sở thích cá nhân.
- Hiểu được vai trò và có ý thức thúc đẩy phát huy mĩ thuật trong đời sống văn hoá xã hội.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát hình ảnh và cho biết các nhân vật đang làm gì. Hoạt động đó liên quan đến ngành nghề gì?

- Tìm hiểu sơ đồ dưới đây và cho biết:
 - + Ngành nghề chính thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình.
 - + Ngành nghề có mối liên hệ gần với mĩ thuật tạo hình.
 - + Ngành nghề có liên quan đến mĩ thuật tạo hình.

MĨ THUẬT TẠO HÌNH

Âm trùi sáng tạo

- Hội họa, Đồ họa tranh in, Điêu khắc là các ngành đặc thù trong lĩnh vực mĩ thuật tạo hình. Hoạt động chính của nghệ sĩ trong các ngành này là sáng tác (vẽ, nặn, in,...) ra các tác phẩm mĩ thuật (tranh vẽ, tranh in, tượng, phù điêu,...) thông qua ngôn ngữ tạo hình (chấm, nét, hình, khối, màu sắc,...) bằng các kỹ thuật và chất liệu khác nhau.
- Ngoài ra, lĩnh vực mĩ thuật tạo hình còn có ngành Sư phạm mĩ thuật, Lí luận và Lịch sử mĩ thuật. Hoạt động chính của hai ngành này là nghiên cứu, giảng dạy (Sư phạm mĩ thuật) và nghiên cứu, phê bình mĩ thuật, giám tuyển nghệ thuật (Lí luận và Lịch sử mĩ thuật). Tuy nhiên, nghệ sĩ hoạt động trong hai ngành này vẫn có thể sáng tác, bởi vì họ cũng được đào tạo và nghiên cứu những lĩnh vực nhỏ (môn học) cơ bản về sáng tác.

Luyện tập và sáng tạo

Viết một bài luận (khoảng 500 từ) có liên quan đến ngành nghề em yêu thích thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình.

GỢI Ý

1. Chuẩn bị

- Xác định đề tài: Giới thiệu về một ngành nghề thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình như:
 - * Nghề tranh in Đông Hồ, Hàng Trống, Làng Sình, Kim Hoàng,...
 - * Sự nghiệp một họa sĩ, nhà điêu khắc.
 - * Một triển lãm mĩ thuật chuyên đề, triển lãm cá nhân.
 - * ...
- Thu thập tài liệu:
 - + Tài liệu thực tế: tranh, tượng, sản phẩm mĩ thuật, lời kể của họa sĩ, nhà điêu khắc hoặc lời kể của người am hiểu về mĩ thuật tạo hình,...
 - + Tài liệu lưu trữ thông tin: sách, báo, tạp chí, vựng tập mĩ thuật, bảo tàng, internet,...

2. Dàn ý

- Mở bài: Giới thiệu được sự việc có thật về nghề/ họa sĩ/ triển lãm mĩ thuật,... có liên quan đến lĩnh vực mĩ thuật tạo hình. Nếu được thời gian, không gian của sự việc.
- Thân bài:
 - + Giới thiệu khái quát đặc trưng của nghề/ họa sĩ/ triển lãm mĩ thuật,... thông qua sản phẩm/ tác phẩm mĩ thuật.
 - + Mô tả sơ lược về sản phẩm/ tác phẩm mĩ thuật tiêu biểu của đối tượng.
 - + Nêu giá trị của những sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật của đối tượng đối với đời sống hoặc với cá nhân người viết.
- Kết luận: Khẳng định ý nghĩa của nghề/ sự nghiệp họa sĩ/ triển lãm mĩ thuật,... Nếu cảm nghĩ của người viết đối với sự việc.

Chú ý: Bài viết cần tuân theo quy trình đã học trong hoạt động viết của môn Ngữ văn. Các lập luận và bằng chứng cần trung thực và sắp xếp hợp lí. Khuyến khích dùng thêm hình ảnh minh họa cho bài viết thêm phong phú.

Phân tích và đánh giá

- Hãy phân tích ngành nghề mà em đã giới thiệu ở hoạt động trước và nêu vai trò của ngành nghề đó trong xã hội.
- Căn cứ ngành nghề đã lựa chọn, hãy đưa ra giải pháp truyền thông để phát huy ngành nghề đó.

Vận dụng

Căn cứ vào nội dung bài luận đã làm ở mục Luyện tập và sáng tạo, hãy xây dựng một đoạn phim ngắn giới thiệu về một ngành nghề thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình (hoạ sĩ, nhà điêu khắc, nhà phê bình mĩ thuật,... hoặc nhờ bạn sắm vai).

Gợi ý các bước phân cảnh quá trình thực hiện

Chân Picasso

Đoạn 1: Giới thiệu về hoạ sĩ (tên, lĩnh vực hoạt động chính,...).

Đoạn 2: Giới thiệu về quá trình sáng tác (cảnh hoạ sĩ đang vẽ hoặc hoạ sĩ tự giới thiệu).

Đoạn 3: Hoạ sĩ tự giới thiệu về tác phẩm của mình hoặc người dựng phim tự đọc lời bình với hình ảnh là các tác phẩm.

ĐẶC TRƯNG CỦA MỘT SỐ NGÀNH NGHỀ LIÊN QUAN ĐẾN MĨ THUẬT TẠO HÌNH

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

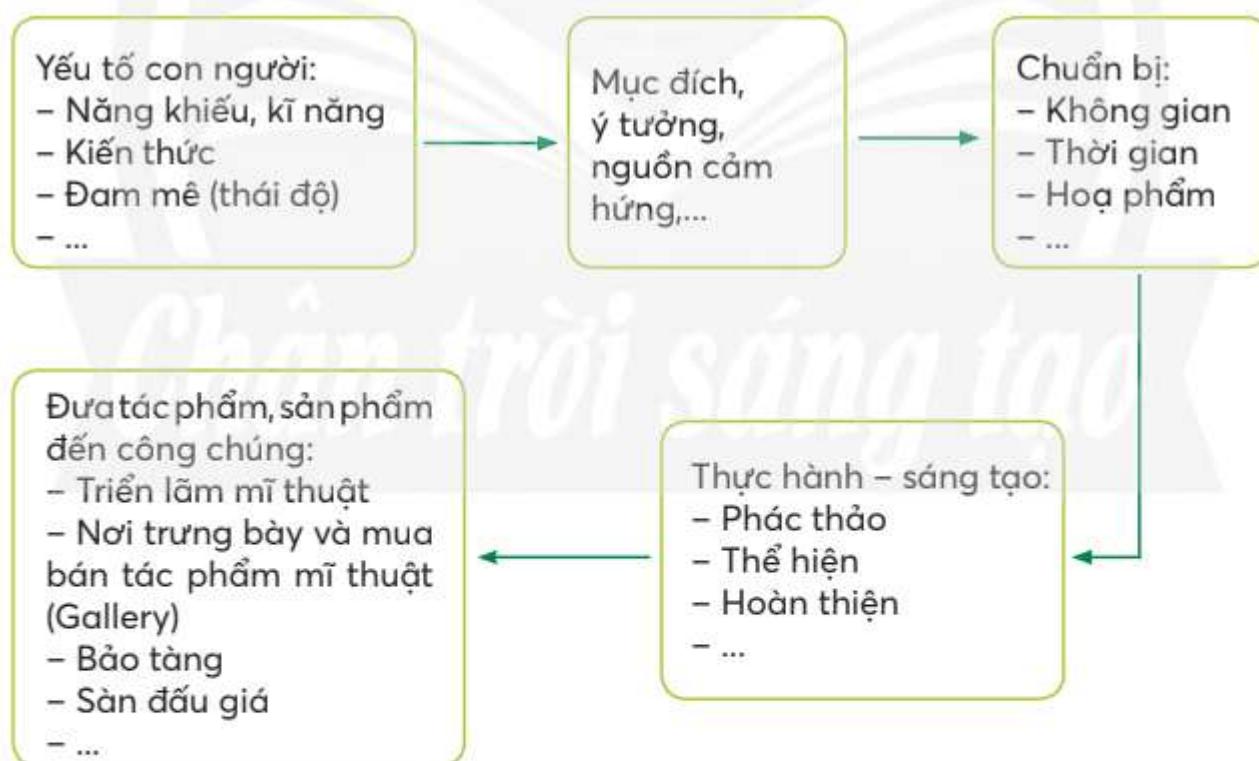
- Nắm được yếu tố đặc trưng của một số ngành nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.
- Thể hiện được kiến thức, kĩ năng liên môn thông qua sản phẩm cụ thể.
- Nhận định được lĩnh vực chuyên ngành phù hợp với sở thích cá nhân.
- Biết trân trọng giá trị của các ngành nghề thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình.

Quan sát và nhận thức

1. Đặc trưng về lao động, sản xuất và sáng tạo mĩ thuật

Căn cứ vào các thông tin trong sơ đồ dưới đây, liên hệ với bản thân, thảo luận về quá trình lao động, sản xuất và sáng tạo mĩ thuật.

2. Đặc trưng về sản phẩm của các ngành nghề mĩ thuật tạo hình

Dựa vào các thông tin sau đây, hãy chỉ ra điểm giống và khác nhau về đặc trưng sản phẩm của các ngành nghề liên quan đến mĩ thuật tạo hình.

Hội họa

- Chất liệu: sơn dầu, sơn mài, lụa, chất liệu tổng hợp,...
- Thể loại: tranh chân dung, tranh tĩnh vật, tranh đề tài,...
- Hình thức thể hiện: vẽ trên mặt phẳng hai chiều (trên giá vẽ, trên tường, ...)

Đồ họa tranh in

- Chất liệu: khắc gỗ, khắc kim loại (đồng, kẽm, ...), khắc cao su, in lưới,...
- Thể loại: tranh chân dung, tranh tĩnh vật, tranh đề tài,...
- Hình thức thể hiện: vẽ, dùng các kỹ thuật tạo độ lõi, lõm (khắc, dùng hóa chất ăn mòn, ...) và in trên mặt phẳng.

Điêu khắc

- Chất liệu: gỗ, đá, xi măng, composite, kim loại,...
- Thể loại: tượng tròn, tượng dài, phù điêu (chạm nổi, khắc chìm),...
- Hình thức thể hiện: đúc, đẽo, tạc, đắp, đổ khuôn,...

Sư phạm mĩ thuật

- Giảng dạy môn cơ bản (hình họa, trang trí, bố cục).
- Giảng dạy chuyên ngành:
 - + Theo chất liệu: sơn mài, lụa, sơn dầu, khắc gỗ, khắc kim loại, tượng tròn, phù điêu,...
 - + Theo lĩnh vực: giải phẫu, luật xa gần,...

Lí luận và Lịch sử mĩ thuật

- Lí luận (phê bình mĩ thuật).
- Lịch sử mĩ thuật: lịch sử mĩ thuật thế giới, lịch sử mĩ thuật Việt Nam.
- Giám tuyển trong thị trường nghệ thuật.
- Hình thức thể hiện: nghiên cứu, viết, thuyết trình, tổ chức sự kiện,...

3. Thị trường và giá trị tác phẩm/ sản phẩm

Quan sát hình ảnh, đọc thông tin và cho biết nơi mua bán, giá trị của các tác phẩm dưới đây. Kể thêm các tác phẩm tương tự khác mà em biết.

①

Phạm Hậu, Hoàng hôn vàng trên vịnh Hạ Long, sơn mài, 100 x 198 cm, 1938 – 1945.

(Bức tranh được bán với giá 1,24 triệu đô la Mỹ qua sàn đấu giá của Bonhams năm 2021. Nguồn: <https://vnexpress.net/>)

②

Andy Warhol, Shot Sage Blue Marilyn,
in lưới trên vải, 101,6 x 101,6 cm, 1964.
(Bức tranh được bán với giá 195 triệu đô la Mỹ qua
sàn đấu giá Christie's. Nguồn: <https://thanhnien.vn/>)

③

Constantin Brancusi, Nàng thơ say ngủ, đồng mạ vàng, 1913.
(Tác phẩm điêu khắc được bán với giá 57,4 triệu đô la Mỹ
qua sàn đấu giá Christie's. Nguồn: <https://vietnamnet.vn/>)

4. Quyền lợi của người tham gia các ngành nghề mĩ thuật tạo hình

Dựa vào các thông tin dưới đây, nêu điểm khác nhau giữa quyền lợi của người tham gia ngành nghề mĩ thuật tạo hình với các ngành nghề khác.

Được quyền sở hữu, đăng ký bản quyền cho tác phẩm của mình.

Được tham gia triển lãm trưng bày tác phẩm ở địa phương, toàn quốc và quốc tế; tham gia các trại sáng tác; tham gia đấu giá tác phẩm,...

Được tham gia làm việc, nghiên cứu, giảng dạy tại các đơn vị có liên quan đến mĩ thuật như: các trường mĩ thuật chuyên nghiệp, viện nghiên cứu, cơ quan báo chí, nhà xuất bản, dự án mĩ thuật,...

- Nhiều tác phẩm mĩ thuật hiện nay được hình thành từ sự kết hợp của các kĩ thuật khác nhau. Điều này đặt ra nhiều yêu cầu hơn cho người làm nghệ thuật, ngoài chuyên môn chính cần học hỏi thêm những kiến thức gần.
- Giá trị thương mại của tác phẩm tuỳ thuộc vào chất lượng mĩ thuật và sự nổi tiếng của nghệ sĩ. Có tác phẩm dùng như món quà lưu niệm nhưng lại có tác phẩm rất đắt giá, trở thành bảo vật quốc gia,...
- Thị trường giao dịch của các tác phẩm mĩ thuật cũng diễn ra dưới nhiều hình thức như: triển lãm mĩ thuật, gallery (nơi trưng bày và mua bán tác phẩm mĩ thuật), sàn đấu giá trong nước và quốc tế,...
- Hoạt động sáng tạo của nghệ sĩ không những đóng góp cho xã hội hiện đại về mặt tinh thần mà còn thúc đẩy phát triển văn hoá, giáo dục thẩm mĩ và kinh tế.

Luyện tập và sáng tạo

Sử dụng các kiến thức, kỹ năng liên môn để thực hiện một sản phẩm mỹ thuật, một bài luận hoặc một video clip về lĩnh vực mỹ thuật tạo hình theo sở thích.

Lưu ý: Lựa chọn bài thực hành phù hợp với sở trường, sở thích và điều kiện của mình.

Tham khảo sản phẩm

Minh Đức (Thanh Hoá), Cá chép, vật liệu tổng hợp

Phan Quỳnh Nhi (Thành phố Hồ Chí Minh),
Quy trình vẽ tranh sơn mài, video clip

Phân tích và đánh giá

Sắm vai nhà phê bình mỹ thuật hoặc thầy, cô giáo (nhà sư phạm mỹ thuật), nhận xét, phân tích sản phẩm dựa trên các gợi ý sau:

- + Quy trình sản xuất, sáng tạo sản phẩm (đối với sản phẩm của em)
- + Đặc trưng của sản phẩm (đề tài, thể loại, hình thức thể hiện, ngôn ngữ tạo hình,...)
- + Đánh giá chất lượng mỹ thuật, giá trị của sản phẩm và nhận định hướng phát triển

Vận dụng

- Thông qua sách, báo, tạp chí, internet,... , hãy tìm hiểu thông tin về ngành nghề đào tạo, hình thức đào tạo của các trường đại học, cao đẳng, trung cấp, trung tâm,... có đào tạo về lĩnh vực mỹ thuật tạo hình.

Gợi ý thông tin tìm kiếm: <https://mythuatvietnam.edu.vn/>; <https://hcmufa.edu.vn/>; <http://www.spnttw.edu.vn/>; <http://nghethuathanhanoi.edu.vn/web/vn/index.html>; <https://vhnhtcm.edu.vn/>;

- Căn cứ mức độ phù hợp theo ngành nghề đã tìm hiểu, hãy xây dựng kế hoạch học tập, rèn luyện cho bản thân để hướng mục đích vào một ngành nghề mình yêu thích.

TỔNG KẾT CUỐI NĂM

YÊU CẦU CẨN ĐẠT

- Biết tuyển chọn các sản phẩm tiêu biểu theo thể loại.
- Trình bày được quan điểm cá nhân về sản phẩm, tác phẩm mĩ thuật.
- Củng cố và phát triển kĩ năng trình bày các nhận thức về mĩ thuật.
- Nhận định được lĩnh vực trong chuyên ngành mĩ thuật tạo hình phù hợp với sở thích cá nhân.

1. Lập sơ đồ hệ thống các ngành/ nghề thuộc lĩnh vực mĩ thuật tạo hình thông qua các sản phẩm và bài tập mĩ thuật trong năm học:

2. Thông qua sơ đồ đã lập ở mục 1, triển khai tiếp các nhánh có phần vận dụng vào cuộc sống (nêu rõ tên sản phẩm mĩ thuật hoặc hình thức vận dụng).
3. Trưng bày các bài học điển hình theo chủ đề. Tổ chức những buổi thảo luận về chủ đề đã trưng bày.
4. Đánh giá kết quả học tập trong cả quá trình năm học.

Giải thích thuật ngữ

Thuật ngữ	Giải thích	Trang
Chân dung	Là tranh vẽ hoặc tác phẩm điêu khắc thể hiện khuôn mặt hoặc hình dáng một người.	31
Di sản văn hóa	Là các tài sản văn hóa như các tòa nhà, cảnh quan, di tích, sách, tác phẩm nghệ thuật và các hiện vật, nghệ thuật dân gian, nghề thủ công truyền thống.	40
Điểm nhấn	Là một yếu tố hoặc phần của tác phẩm, sản phẩm nghệ thuật thu hút thị giác ở đối tượng nghệ thuật.	13
Giám tuyển nghệ thuật (Art Curator)	Là người trực tiếp phụ trách việc sưu tập, giám định, phục chế, bảo quản, trưng bày, tổ chức triển lãm cho các bảo tàng hoặc trung tâm trưng bày nghệ thuật.	65
Mô phỏng	Là hình thức phỏng theo, bắt chước hình mẫu để tạo ra một vật hoặc một sản phẩm.	45
Sơn dầu	Là loại sơn pha trộn giữa bột màu và dầu.	14
Tỉ lệ cơ thể	Là sự tương quan về kích thước giữa các bộ phận với toàn bộ cơ thể con người.	17
Tranh sơn mài	Là loại hình nghệ thuật sử dụng một số vật liệu truyền thống trong kỹ thuật sơn mài như sơn then, sơn cánh gián làm chất kết dính, cùng các loại son, bạc thếp, vàng thếp, vỏ trai,... để vẽ trên nền vóc màu đen.	71
Tranh truyện	Là hình minh họa đi kèm với văn bản để thể hiện nội dung truyện.	22

Phiên âm tiếng nước ngoài

Tên tiếng nước ngoài	Phiên âm	Trang
Alfred Sisley	Ao-phơ-ret Xít-xli	30
Andy Warhol	En-đi Guơ-hô	70
André Malraux	An-đơ-rê Me-rô	31
Arthur Streeton	Ác-thơ Xơ-trít	30
Bern	Bơn	34
Camille Pissarro	Ca-miu-ơ Pi-sa-ro	31
Cézanne	Xê-dan	35
Chicago	Chi-ca-gâú	33
Claude Monet	Clôt-dờ Mô-nê	30
Constantin Brancusi	Con-xtan-tin Brơn-kiu-xi	70
Edgar Degas	Ét-gơ Đè-ga	31
Edvard Munch	Ét-va Mân	34
Ernst Ludwig Kirchner	Ót Lót-guy Cốt-chơ-no	34
Estaque	Ít-stác	34
Georges Braque	Gio-giơ Brach	34
Georges Charpentier	Gio-giơ Sa-pen-chi-ơ	19
Georges Seurat	Gio-giơ Xô-ra	31
Guernica	Giéc-ni-cha	35
Hermitage, Pontoise	Hơ-mi-tit, Pon-toi-xơ	31
Juan Gris	Goan Grits	35
Marcel Duchamp	Ma-xô Đuy-sam	35
Metropolitan	Me-trô-pô-li-ton	35
Pablo Picasso	Páp-lô Pi-cát-xô	35
Philadelphia	Phô-la-đeo-phi-a	35
Pierre Auguste Renoir	Pi-e Ô-guýt-xtơ Rơ-noa	19
Reina Sofía	Rây-na Sô-phi-a	35
Shot Sage Blue Marilyn	Sót Xây Blu Me-ri-lân	70
Templestowe	Tem-pô-xtâu	30
Villeneuve-la-Garenne	Viu-no-vơ-lơ Ga-ren	30

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn
trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: HÀ TUỆ HƯƠNG – TRẦN THỊ NGỌC HẠNH

Biên tập mĩ thuật: ĐẶNG NGỌC HÀ – PHẠM NGỌC KHANG

Thiết kế sách: ĐẶNG NGỌC HÀ – PHẠM NGỌC KHANG

Trình bày bìa: ĐẶNG NGỌC HÀ – TÔNG THANH THẢO

Sửa bản in: HÀ TUỆ HƯƠNG – TRẦN THỊ NGỌC HẠNH

Chép bản: CÔNG TY CỔ PHẦN DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC GIA ĐÌNH

Bản quyền © (2022) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng ký quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

MĨ THUẬT 8 (CHÂN TRỜI SÁNG TẠO) (Bản 2)

Mã số:

In bản, (QĐ) khổ 19 x 26,5 cm.

Đơn vị in: địa chỉ

Cơ sở in: địa chỉ

Số ĐKXB:

Số QĐXB: .../QĐ- GD - HN ngày ... tháng ... năm 20...

In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...

Mã số ISBN:

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 8 – CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

1. NGỮ VĂN 8 – TẬP MỘT	10. CÔNG NGHỆ 8
2. NGỮ VĂN 8 – TẬP HAI	11. GIÁO DỤC THỂ CHẤT 8
3. TOÁN 8 – TẬP MỘT	12. ÂM NHẠC 8
4. TOÁN 8 – TẬP HAI	13. MĨ THUẬT 8 (1)
5. TIẾNG ANH 8
Friends Plus - Student Book	14. MĨ THUẬT 8 (2)
6. GIÁO DỤC CỘNG DÂN 8	15. HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM,
HƯỚNG NGHIỆP 8 (1)
7. KHOA HỌC TỰ NHIÊN 8	16. HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM,
HƯỚNG NGHIỆP 8 (2)
8. LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ 8	
9. TIN HỌC 8	

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>

Kích hoạt để mở học liệu điện tử: Cào lớp nhũ trên tem
để nhận mã số. Truy cập <http://hanhtrangso.nxbgd.vn>
và nhập mã số tại biểu tượng chìa khóa.

